

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Herlufsholms lærde Skole

i Juni og Juli 1883.

- I. Nogle Skolespørgsmaal IV.
- II. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten i Skoleaaret 1882—83.

Af Rektor, Dr. Joh. Forchhammer.

NÆSTVED.

Bangs Bogtrykkeri.

Nogle Skolespørgsmaal.

IV

(jfr. Programmerne for 1879, 1881 og 1882).

Da sidste Program blev skrevet, var der endnu Mulighed for, at den lærde Undervisning kunde ordnes ved Lov. Da Haabet herom maatte opgives, udkom den kgl. Anordning af 16de Juni 1882, hvorved Grundlaget for Undervisningen blev uforandret, men en Række Modifikationer og Lempelser indførtes. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har til Vejledning udgivet en Samling af Examensbestemmelser vedrørende det højere Skolevæsen. I det Haab, at der ikke altfor snart maa rokkes ved det, der nu er fastslaaet, men at den lærde Skole maa faa Lov til uforstyrret at bygge videre paa det givne Grundlag, vil jeg her meddele de to Afsnit, der særlig vedkomme den lærde Skole samt tilføje den kongelige Anordning af 19de Juni 1882 om Ferierne.

I. Fjerde Klases Hovedexamen.

(Lov af 1ste April 1871, Kgl. Adg. af 5te August 1871,
Kgl. Adg. af 16de Juni 1882.)

Fagene og de efter Undervisningen stillede Fordringer ved Prøven ere følgende:

1. Modersmaalet. Undervisningen skal gaa ud paa at lede Disciplen til rigtig og nøjagtig Brug af Modersmaalet og paa Uddannelse af hans Fremstillingsevne i Almindelighed. Den til Sikkerhed i skriftligt og mundtligt Udtryk fornødne grammatiske Indsigt meddeles, idet tillige den ved Undervisningen i fremmede Sprog vakte Reflektion benyttes, uden at Modersmaalet behandles som et fremmed Sprog, hvis grammatiske Former skulle læres som noget Ubekjendt. Den æsthetiske Sands søges vakt ved Læsning af udvalgte, for Disciplens Alder passende, Stykker af den skjønne Literatur, hvorved de til Forstaaelsen af Digtekunstens og den bildende Kunsts Værker nødvendigste Forestillinger af klassisk og nordisk Mythologi medtages og overhovedet det Bekjendtskab med Literaturen vindes, som Discipløns Standpunkt tillader. Prøven i dette Fag er alene skriftlig og bestaar i en Stilopgave, der væsentlig gaar ud paa Fremstilling af et bekjendt Stof.

2. Tysk. Disciplen søges bragt til med Lethed og Sikkerhed at forstaa prosaiske Forfattere, hvis Stil ikke har særegne Vanskeligheder, og det almindelige Digtersprog. Der prøves i to ikke læste

Steder et prosaisk og et lettere poetisk og i det Nødvendige af Grammatiken.

3. Fransk. Heri bør søges opnaaet Evne til at læse og forstaa lettere franske Prosaister med den dertil fornødne grammatikalske Kundskab; der prøves dels i et opgivet i Skolen læst Pensum af mindst 100 Oktavsider, dels i et ikke læst prosaisk Stykke og i det Nødvendige af Grammatiken.

4. I Historie tilveiebringes hos Disciplen en sammenhængende Oversigt over den almindelige Verdenshistories Grundtræk og Hovedbegivenheder; af Fædrelandets Historie gives en noget fyldigere Fremstilling. I den almindelige Verdenshistorie kunne saadanne Folk, der ikke udøve nogen væsentlig Indflydelse, og saadanne Perioder, i hvilke ingen for Menneskeheden i det Hele vigtige Begivenheder ere indtrufne, behandles kort og ved Examen kun medtages, forsaavidt de berøre det Større og Vigtigere. Det maa paasees, at de specielle kronologiske Bestemmelser, der kræves lærte og bevarede, indskrænkes til saadanne Hovedbegivenheder og Hovedpersoner, hvorved det Øvrige kan holdes sammen i passende, efter Gjenstandenes Betydning afmaalte Afsnit, og at iøvrigt kun Begivenhedernes Rækkefølge fastholdes. Blochs mindre Lærebog tilfredsstiller Fordringerne, dog med en fortsat Oversigt over de senere Aars Begivenheder (Skr. 5. April 1873). Der prøves alene i det i det sidste Aar Læste.

5. Den geografiske Undervisning omfatter fysisk og politisk Jordbeskrivelse tilligemed de

uundværligste Sætninger af den matematiske Geografi. Optagelsen af statistiske Angivelser maa begrænses efter Hensynet til det for Oversigten over de almindelige og vigtige Forhold Nødvendige, og især indskrænkes ved saadanne, der enten i sig selv ere usikre (som de allerfleste Angivelser af Indbyggertal udenfor Europa) eller dog fluktuerende (som Indbyggertallet i de europæiske Stæder). Der prøves i det hele læste Pensum.

6-7. Den matematiske Undervisning i Arithmetik med Regning (6) omfatter:

Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser; Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber; Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner; Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentesregning; Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med een som med flere Ubekjendte. Der forbigaaes følgende Afsnit: Forkortning af algebraiske rationale Brøker med Polynomier i Tæller og Nævner, Regning med komplekse Størrelser ($a + b\sqrt{\div 1}$), Kubikrodsuddragning og Kvadratrod af Polynomier, Ændring af dobbelt irrationale Størrelser, Annuiteter og Egenskaber ved hele Tal.

Undervisningen i Regning slutter sig til den matematiske Undervisning med saadanne Opgaver, som kunne tydeliggjøre Matematikens Anvendelse i

det praktiske Liv, derunder ogsaa Beregningen af Arealer og Voluminer, de første støttede til Plan-geometriens Læresætninger, de sidste uden matematiske Beviser.

Undervisningen i Geometri (7) indledes med en paa Betragtning af materielle Former støttet Abstraktion af de første geometriske Begreber, saaledes at Disciplen derved tillige føres til en saadan klar Opfattelse af Legemers, Fladers og Liniers Inddeling efter deres Frembringelsesmaade og Beskaffenhed, som uden geometriske Beviser ad Anskuelsens Vej ved Iagttagelse af og Forsøg med legemlige Former kan opnaas. Derefter meddeles et plangeometrisk Kursus af det i Skolerne hidtil sædvanlige Omfang.

I Matematik er Prøven dels skriftlig, dels mundtlig. Der forelægges skriftlige Opgaver i praktisk Regning og Arithmetik og lignende Opgaver angaaende en simpel geometrisk Konstruktion eller en geometrisk Sætning, som falder ind under lette Anvendelser af, hvad der er læst. Der gives ikke andre Opgaver end saadanne, der allerede hidtil ere blevne ansete for indbefattede i det geometriske Kursus, som gaaende ud paa Løsning af deri optagne Problemer uden Spørgsmaal om anden Tegning end den nødvendige simple Oplysning ved Linier med Passer og Lineal. Dog kan der gives Disciple af den matematisk-naturvidenskabelige Retning en herfra forskjellig Konstruktions- og Tegneopgave paa Grundlag af den dem meddelte særlige Undervisning i geometrisk Tegning (Circ. 26de Oktbr. 1871). Mundt-

lig prøves ligeledes i Geometri og Arithmetik, dog at Examinationen i Hovedsagen, og navnlig hvad Beviserne angaar, kan indskrænkes til det, der er læst eller pleier at læses i det sidste Aar, naar kun de Resultater af det tidligere Læste, som derved skal bruges, sees at være Disciplene bekendte. (Skr. 8de Febr. 1873.)

8. I Naturhistorie prøves i Zoologi og Botanik, dog ikke i videre Omfang end der kan læres ved Hjælp af Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser og af Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren. Der lægges særlig Vægt paa, at Examinanden paa Naturgjenstandene selv kan paavise de Forhold, hvorom der handles*).

---

*) Msts. Skr. 19. Septbr. 1882: „Udtrykket „Lützens Zoologi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser“ er at forstaa saaledes, at der i samme bør læses alt, hvad der er trykt med den største Skrift, hvorimod al Text med de mindste Typer bør springes over. Af hvad der er trykt med de Typer, hvis Størrelse ligger imellem de to nævnte, og hvor der er anden Skydning imellem Linjerne, maa der læses, hvad der findes om Kamæleon og Gekko, om Myrernes Liv (Side 187. 8de Oplag), om Termiter og om Tinter og Kvæser. Brugen af den nævnte Lærebog er dog ikke herved foreskrevet som nødvendig.

Anordning af 30te August 1881 vil ved under § 4 e og h at omtale historiske og naturhistoriske Lærebøger ikke derved fastslaa, at netop disse skulle bruges; de ere kun nævnte til Belysning af Fordringernes Omfang, hvilken det har været mindre nødvendigt at give ved de andre Fag. En Anvisning paa bestemte Lærebøger, som skulde have den Virkning, at Skolerne fortrinsvis valgte dem, vilde lægge et Baand paa Sko-

9. I Latin fremmes Undervisningen gennem alle 4 Klasser af Skolen, saaledes at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang i det mindste svarer til 1 Bog af Livius eller 2 Bøger af Cæsars Gallerkrig, 50 Kapitler af Ciceros Taler og en Bog af Virgils Æneide eller 800 Vers af Ovids Metamorphoser. Grammatiken indøves tillige ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk paa Latin. Prøve anstilles dels mundtlig i et Udvalg af det i det sidste Aar læste Pensum, svarende mindst til en Bog af Cæsar eller en halv Bog af Livius, 30 Kapitler af Ciceros Taler og 500 Vers af Ovid, dels skriftlig ved en let Stil, der holder sig indenfor de væsentlige syntaktiske Regler og det almindeligste Ordforraad og udarbejdes uden Benyttelse af Ordbog.

10. I Græsk begynder Undervisningen i 3die Klasse og fremmes saaledes, at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang idetmindste svarer til en Bog af Xenophons Anabasis og 1 Bog af Homer. Der prøves alene i det i det sidste Aar Læste.

11. I Naturlære fordres Kjendskab til Legeomernes almindelige Egenskaber, til Ligevægtslovene for Kræfter virkende paa de enkelte Maskiner, til Trykforhold i Vædsker og Luftarter, Vægtfyldebestemmelser, Tyngden, Faldet og Cirkelbevægelse, til Var-

---

lernes Frihed til at naa Maalet ad den Vej, enhver fandt gavnligst for hele Udviklingen, og kunde let kue Læreres og Videnskabsmænds Arbejde paa at skabe nye og bedre Læremidler.“

mens Udvikling, Maaling og Forplantning, dens Virkning paa Legemernes Tilstand, til Magnetismens Hovedfænomener og Jordmagnetismen, til Gnidnings- og Berøringselektricitet; til alt dette saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gjældende Love.

12. Religionsundervisningen, der fortsættes uden Afbrydelse gennem alle Klasser, omfatter den kristelige Tros- og Sædelære samt Bibelhistorie; i 4de Klasse gennemgaas en eller flere af det nye Testaments Bøger, f. Ex. et af Evangelierne og Apostlenes Gjerninger (Circ. af 21de Juni 1832).

13. Skrivning og Tegning med geometrisk Tegning. Frihaandstegning beregnes paa at øve Øjet og Haanden og støtte den geometriske Anskuelse, at bibringe Disciplene Færdighed i Brugen af Passer og Lineal, saaledes at derved den egentlige geometriske Tegning kan være forberedt, der i 3die og 4de Klasse indtræder for den ene Række af Disciple. (Circ. 9de Aug. 1871.)

Ingen Discipel kan indstille sig til Prøven, som ikke mindst i det sidste Aar har fuldstændigt deltaget i Skolens Kursus, men han kan da ogsaa fordre at indstille sig til Prøven.

Prøven holdes i Tiden fra 15de Juni til 15de Juli. Den fastsættes, hvad den skriftlige Del angaar, for alle Skoler under Et, og, hvad den mundtlige Del angaar, for hver Skole især, hvert Aar af Kirke- og Undervisningsministeriet. De forskjellige Opgaver gives af Ministeriet.

I denne Form afholdes Prøven foruden i alle offentlige lærde Skoler, Rønne højere Realskole og Herlufsholm lærde Skole, kun i de private Skoler, som efter en foregaaende Undersøgelse dertil have erholdt Bemyndigelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ved Prøven gives i hvert af de under Nr. 1—9, begge inkl., ommeldte 9 Fag 1 Karakter, der fordobles i Latin, og 1 Karakter enten i Græsk for Disciple af den sproglig-historiske Retning eller i Naturlære for Disciple af den matematisk-naturvidenskabelige Retning, i Alt 11 Karakterer.

Den Discipel, som har bestaaet Prøven med mindst 33 Points og som tillige har opnaaet 15 Points i Tysk, Geografi, Naturhistorie, Arithmetik og Geometri paa den sproglig-historiske Side, og i Tysk, Geografi, Naturhistorie og Latin, Karakteren for sidste Fag regnet dobbelt, paa den matematisk-naturvidenskabelige Side, har:

1. Ret til at indstille sig til Afgangsexamen i den Retning, for hvilken Prøven er bestaaet, dog at hans Opflytning i 5te Klasse afhænger af Skolens Skjøn.
2. Ret til at indstille sig til de samme Fagexaminer, hvortil kræves almindelig Forberedelsesexamen.

Den Discipel, som har bestaaet Prøven med mindst 33 Points, men uden at have opnaaet 15 Points i Afslutningsfagene, har kun den under Nr. 2 anførte Ret.

Den Discipel, som vel i Afslutningsfagene

har opnaaet 15 Points, men ikke har opnaaet fulde 33 Points har kun den under Nr. 1 ommeldte Ret.

Saa vel de offentlige som de private Skoler ere pligtige at modtage dem, som have nydt Privatundervisning, til Prøven, dog kun i et Antal af 6.

Ingen Privatist kan indstille sig til Prøven, som ikke har fyldt 15 Aar inden 19de August i samme Aar, medmindre han har faaet Aldersdispensation af Ministeriet.

Privatisten*) prøves kun i Afslutningsfagene Tysk, Naturhistorie, Geografi og enten Latin (mundtlig og skriftlig) eller Arithmetik og Geometri (mundtlig og skriftlig) samt latinsk Stil. For at bestaa ved denne Prøve, der omfatter det hele Pensum i alle Afslutningsfagene, maa Privatisten, idet Karakteren i Latin regnes dobbelt, opnaa 15 Points samt i latinsk Stil i sidste Tilfælde mindst Tg.

Den, der som Privatist har bestaaet Prøven, erhverver kun Ret til at indstille sig til Afgangsexamen i den Retning, for hvilken Prøven er bestaaet, og kan ikke indstille sig førend i den følgende Examenstermin (Skr. 30te Januar 1875).

---

*) Privatister, der have modtaget Undervisning af en eller flere af en lærd Skoles Lærere, kunne nu ogsaa indstille sig ved denne Skole (Skr. 27de Febr. 1879). Dimissionsvidnesbyrdet for Privatister til Afgangsexamen for Studerende kan ogsaa udstedes af Lærere ved de offentlige Skoler (Skr. 15de Januar 1880).

II. Afgangsexamen for Studerende.

(Lov af 1ste April 1871, kgl. Adg. af 5te August 1871
og kgl. Adg. af 16de Juni 1882.)

a. Fagene og de efter Undervisningen stillede Fordringer ere følgende:

1. I Modersmaalet fortsættes Undervisningen, som den før blev given i den tidligere 7de Klasse. Til Afgangsexamen i Modersmaalet opgives som læst 2 Komedier af Holberg, en Tragedie eller et større Digt af Oehlenschläger, flere Digte og prosaiske Stykker af bekendte danske Forfattere (Wessel, Ewald, Baggesen, Grundtvig, Heiberg, Hertz, Paludan-Müller, Winther osv.). Literaturhistorien skal være gennemgaaet i al Korthed med udførligere Behandling af et enkelt (ældre) Afsnit. Oldnordisk indtræder i 5te Klasse og fortsættes i 6te, hvor der tillige meddeles en Anvisning til at læse og forstaa Svensk. Prøven i Modersmaalet er dels skriftlig dels mundtlig. Ved den skriftlige Prøve gives to Opgaver, en frit valgt, en anden hentet fra Omraadet af det i Skolen meddelte Kundskabsstof. Den mundtlige Prøve i Modersmaalet afholdes i Literaturhistorie. I Oldnordisk aflægges alene mundtlig Prøve i et læst Pensum, der for Skoledisciplenes Vedkommende kun omfatter det sidste Aars Pensum, ikke under 50 Sider, medens Privatisterne blive at prøve i alt det Læste (mindst 100 Sider). Prøven i Oldnordisk bedømmes sammen med Prøven i Dansk ved een Karakter, saaledes at

hvert af disse Fag gjælder ligemeget. Bestemmelserne om den mundtlige Prøve i Modersmaalet og om Prøven i Oldnordisk træde først i Kraft ved Afgangsexamen om Sommeren 1884.

2. I Fransk fortsættes Læsningen af Forfattere, derimellem ogsaa Digtere, og den skriftlige Indøvelse af Grammatikens vigtigste Regler. Prøven er kun mundtlig ved Oversættelse af to Steder af ikke læst Prosa. Da Oversættelsens Sikkerhed beror paa, om den fornødne grammatiske Kundskab, navnlig i syntaktisk Henseende, er tilstede, maa Prøven tillige gaa ud herpaa, men kan indskrænkes noget for dem, der aflægge en Stilprøve (jfr. b. særlige Fag Nr. 4). Dem, der ere fritagne for Stilprøve, kan der forelægges korte Exempler til Oversættelse fra Dansk til Fransk.

3. I Tysk fortsættes Læsningen med vanskeligere Forfattere, medens i Engelsk Undervisningen begynder i 5te Klasse og fortsættes i 6te. Fagene ere valgfri og Prøven, der alene er mundtlig, bestaar i Tysk i Oversættelse af to vanskeligere Stykker et prosaisk og et poetisk, og i Engelsk i Oversættelse af et Stykke læst Prosa, der maa udgjøre mindst 150 Sider, samt af et Sted i en ikke læst lettere prosaisk Forfatter.

4. Historie. I 5te og 6te Klasse gennemgaaes i Historie kun Oldtidens og Danmarks (samt Norges og Sverrigs) Historie udførligere; Middelalderens og den nyere Tids Historie repeteres i det Omfang, hvori den læses til 4de Klassens Hovedexamen.

5. Religion. I de to øverste Klasser gives

Undervisningen som hidtil i Overensstemmelse med den kgl. Adg. af 15de Juni 1877 og omfatter det Vigtigste af den kristne Kirkes Historie, set i Kristendommens Lys. Faget er ikke Gjenstand for nogen Afgangsexamen.

b. Særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling.

1. Latin. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgives et Pensum, der, uden at deri medregnes, hvad der er læst før Indtrædelsen i 5te Klasse; idetmindste svarer til (af prosaiske Forfattere) af ikke historisk Læsning saa meget som 120 Kapitler af Cicero, dog af forskjellige Stilarter, 1 Bog af Livius og 1 Bog af Tacitus (i Alt mindst saameget som 90 Sider i Madvigs og Ussings Udgave af Livius), (af Digterne) 2 Bøger af Virgils Æneide, Horats's Breve med ars poetica samt 1 længere og 1 kortere Bog af hans Ode. Der forudsættes kursorisk læst i det Ringeste saameget, som svarer til 3 Bøger af Livius, dog af forskjellige Stilarter. I Latin er Prøven dels skriftlig ved en Oversættelse fra Latin til Dansk, dels mundtlig saavel, for Skoledisciplenes Vedkommende, i et Udvalg af det i de to sidste Skoleaar statarisk læste, der maa omfatte mindst saa meget som 60 Kapitler af Cicero (af forskjellige Stilarter), 1 Bog af Livius eller Tacitus (i Alt mindst svarende til 45 Sider af den nævnte Udgave af Livius), 1 Bog af

Virgil, 1 Bog af Horats' Breve samt 2 Bøger af hans Oder, som ved en Oversættelse af ikke læst Prosa. De, som ere forberedte ved Privatundervisning, have at opgive det hele statarisk læste Pensum til Prøve, saaledes som det er angivet ovenfor, foruden at opgive et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste.

2. Græsk. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgives et Pensum, der idetmindste svarer til (af pro-saiske Forfattere) 200 Kapitler af Herodot, 1 Bog af Xenophons Erindringer, Platons Apologi og Demosthenes's olynthiske Taler, (af Digterne) 6—8 Bøger af Homer, der tilsammen mindst maa udgjøre 3500 Vers. Prøven omfatter det i de to sidste Skoleaar Læste og for dem, som ere forberedte ved Privatundervisning, tillige et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse læste (jfr. Anordn. 5te Aug. 1871, § 2 Nr. 4, ovenfor Pag. 11 Nr. 10*).

3. I Naturlære kræves det ved kgl. Adg. af 30te August 1881 for den almindelige Forberedelses-examen foreskrevne Pensum (se I. 11) foruden Astro-nomi med en kort mathematisk Indledning.

4. I Fransk anstilles foruden den mundtlige tillige en skriftlig Prøve ved en med Benyttelse af

---

*) Under Prøven i Latin og Græsk maa der ogsaa skaffes Sikkerhed tilstede for, at Kandidaterne ere i Besiddelse af en vis Kundskab i Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie (Circ. af 30. Novbr. 1876).

en dansk-fransk Ordbog udarbejdet let Stil, der kun skal være anlagt paa at prøve Sikkerheden i Formerne og i de syntaktiske Hovedregler.

c. Særlige Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

1. **Mathematik.** Undervisningen heri skal omfatte:

a) Arithmetik og Algebra, saaledes at det hele Kursus gives i videre Omfang, hvorved medtages Læren om Permutationer og Kombinationer, Kjædebrøk, Binomialformlen med positiv hel Exponent, den uendelige Kvotientrække, ubestemte Ligninger af 1ste Grad, Determinanter, forsaavidt de lette Løsningen af Ligninger med flere Ubekjendte; b) Stereometri med syntetisk Udvikling af Keglesnittenes Hovedegenskaber; c) Plantrigonometri; d) analytisk Geometri, anvendt paa ret Linie og Cirkel og til Undersøgelse af de vigtigste Egenskaber ved Parabel, Ellipse og Hyperbel; e) Projektionslære, rette Liniers Fremstilling ved deres Projektioner, Planers ved deres Spor, med Anvendelsen paa Fremstillingen af simple Former i Rummet ved deres Projektioner paa en vandret og en lodret Plan samt af deres Udfoldninger i en Plan. Prøven anstilles dels skriftlig, dels mundtlig. I Arithmetik og Algebra gives en Beregningsopgave, som væsentlig skal prøve Examinandens Færdighed i Udførelsen af Beregninger, vedkommende saavel Arithmetik som de geometriske Discipliner, og en Opgave,

der især gaar ud paa Anvendelsen af de theoretiske Sætninger.

I Geometri gives dels en Opgave i Projektions-tegning, dels en Opgave i Anvendelsen af Stereometrien eller Trigonometrien eller i let Brug af Koordinater.

Mundtlig prøves saavel i Arithmetik som i Geometri.

Undervisningen i analytisk Geometri bør gaa ud paa Forklaring af retvinklede Koordinater og deres Anvendelse til Fremstilling af Punkter og Linier, Indøvelse af Methoden ved Behandlingen af ret Linie og Cirkel saavel i almindelig Udvikling som i særlige Problemer, Bestemmelser af Ligninger for Parabel, Ellipse og Hyperbel, og Udvikling af disse Liniers vigtigste Egenskaber med Hensyn til Brændstraaler, Diametre, Tangenter og Normaler. Ifølge Methodens ejendommelige Beskaffenhed maa Undervisningen derhos væsentlig dreje sig om Opgavers Løsning, saavel mundtlig som skriftlig. Ved Afgangsprøven i analytisk Geometri vil det være tilladt at forelægge Disciplen til Løsning saadanne ham hidtil ukjendte Opgaver, der blot kræve en let Anvendelse af Methoden, dog at dette ikke sker førend efter Prøvelsen i det ligefrem Lærte.

Til Oplysning om Omfanget af Undervisningen henvises til „Analytisk Geometri af Jul. Petersen, Kjøbenhavn 1873“, hvori §§ 1 og 2, § 3 til Art. 20 inkl., § 4 til Art. 35 inkl. med dertil hørende 52 Opgaver give de almindelige Forklaringer og indøve Methoden ved Behandlingen af ret Linie og Cirkel, og dernæst

§§ 5—8, begge inkl., samt § 10 omhandle Keglesnit-
tenes Natur og Hovedegenskaber, der bør belyses ved
Opgaver af samme Beskaffenhed som de lettere iblandt
Nr. 53—100.

Nogle Enkeltheder kunne vel endnu forbigaaes,
saasom den første halve Side 31 om imaginære Linier
og Punkter. De første 52 Opgaver afgive gode Exem-
pler paa, hvad der kan forelægges, hvorfor ingen af
disse bør forbigaaes, naar de ikke erstattes ved an-
dre lignende. Nogle af de følgende Opgaver kunne
overspringes, forsaavidt Løsningen ikke frembyder
sig nogenlunde let. Men det følger af sig selv, at
den Erfaring, der vindes i de første Aar, kan med-
føre Modifikationer i de her givne Regler. (Skr. 17.
Juni 1874).

2. Naturlære. Undervisningen fortsættes og
omfatter saavel kemisk og mekanisk Fysik som Op-
tik, mathematisk behandlede og ledsagede af Forsøg,
samt Astronomi paa mathematisk Grundlag og Me-
teorologi. Prøven er blot mundtlig og omfatter alt
det Læste.

3. Naturhistorie. Enten i 5te eller i begge
de to øverste Klasser i den mathematiske Afdeling
kan der gives Undervisning i et eller andet Afsnit
af Naturhistorien, enten et allerede læst eller et
andet, f. Ex. Mineralogi, med ialt 2 Timer, forsaavidt
Tiden tillader det. Faget er ikke Gjenstand for
nogen Afgangsexamen.

4. Latin og Græsk. I den mathematisk-
naturvidenskabelige Afdeling bør i de to øverste Klas-

ser 2 ugentlige Timer anvendes enten til en Fortsættelse af den i 3die Klasse begyndte Undervisning i den klassiske (særlig græske) Oldtids Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie m. v. og Læsning af græske Forfattere i danske Oversættelser, eller til en fortsat Undervisning i Latin for at bevare Kundskaben i dette Sprog, dog saaledes at det Disciplene herved paalagte Arbejde udføres paa Skolen og i ethvert Fald kun for en ganske ringe Del kræver Lektuelæsning i Hjemmet, eller maaske heldigst, delvis paa begge Maader.

Om Tiden for Afgangsprøven, om de skriftlige Opgaver, om Skolerne, hvori den afholdes, om Privatisters Prøve, gjælde de om 4de Klasses Hovedexamen anførte almindelige Bestemmelser.

Ingen Discipel maa optages i 6te Klasse uden at have gennemgaaet samme Skoles 5te Klasse. Under særlige Omstændigheder kan Ministeriet bevilge en Undtagelse fra denne Bestemmelse.

Disciple, der have gennemgaaet 6te Klasse, have Ret til at indstille sig til Afgangsexamen.

Naar en Discipel ønsker at gaa over fra den sproglig-historiske Afdeling til den matematisk-naturvidenskabelige eller omvendt, maa han for Skolen godtgjøre, at han er i Besiddelse af de Kundskaber og Færdigheder, som i det givne Øjeblik anses for nødvendige, for at han kan deltage i Undervisningen i den nye Retnings særlige Fag.

Naar en Discipel fra en anden offentlig lærd Skole ønsker at optages i 5te Klasse, skal han fra

den Skole, han forlader, medbringe Vidnesbyrd om at være moden til Optagelse i 5te Klasse.

Naar en Discipel, der ikke umiddelbart gaar over fra en offentlig lærd Skole, ønsker at indtræde i en saadan Skoles 5te Klasse, maa han foruden at godtgjøre, at han har bestaaet i de Fag, som for hans Retning ere afsluttede, tillige underkaste sig en Prøve i de andre Fag.

Naar nogen optages i en lærd Privatskolcs 5te Klasse efter kun at have underkastet sig den for Privatister anordnede Prøve i Afslutningsfagene ved fjerde Klasses Hovedexamen eller den højere Realafgangsexamen, den almindelige Forberedelsesexamen eller Skolelærerexamen med de for disse tre Examinere nødvendige supplerende Prøver, bliver han ved Afgangsexamen i Latin og Græsk at prøve ikke blot i det ovenfor nævnte Udvalg af det Pensum i Latin, der skal opgives som statarisk læst under Skolens Ansvar i de to sidste Skoleaar, og i Græsk i hele dette Pensum, men tillige i begge disse Sprog i et opgivet Pensum, der svarer til Minimum af det, som skal være læst inden Udgangen af fjerde Klasse. Derimod bortfalder denne sidstnævnte Fordring, saafremt vedkommende Privatskole paa samme Maade som det er paabudt for de offentlige lærde Skoler, lader den, der ønsker Optagelse, forinden prøve i de til fjerde Klasses Hovedexamen hørende Fag, i hvilke han ikke tidligere har aflagt Prøve; herom maa der ske Indmeldelse til Ministeriet, hvorved de i Latin og Græsk læste Pensa særlig blive at opgive, og disse

maa da selvfølgelig ikke medregnes igjen i det fuldstændige Pensum, som skal være læst inden Afgangsexamen.

Optages nogen undtagelsesvis med Ministeriets Tilladelse i sjette Klasse efter kun at have underkastet sig en af de ovennævnte præliminære Prøver, kunne i ethvert Tilfælde ingen af de Lempelser, der ved Anordning af 16de Juni 1882 ere tilstaaede Skoledisciple, komme til Anvendelse paa ham, men han maa examineres i samme Omfang som Privatister.

Ved Afgangsexamen gives følgende
Specialkarakterer:

a) i Fællesfagene:

For hver af de to Opgaver i Modersmaalet og for hvert af følgende Fag: Mundtlig Dansk og Oldnordisk, Fransk, Engelsk eller Tysk og Historie gives 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Fransk og Historie.

b) i de særlige Fag for den sproglig-historiske
Afdeling:

For den skriftlige Oversættelse i Latin, den mundtlige Prøve i det Læste i Latin og den mundtlige Oversættelse af et ikke læst Stykke i Latin, for Græsk og for Naturlære gives i hver Prøve 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Græsk.

c) i de særlige Fag for den matematisk-
naturvidenskabelige Afdeling:

For skriftlig Arithmetik, mundtlig Arithmetik,

skriftlig Geometri, mundtlig Geometri, mekanisk Fysik med Optik og kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi gives 1 Karakter for hver Prøve.

Altsaa ialt 14 Karakterer.

Til at bestaa med 1ste Karakter med

Udmærkelse kræves	105 Points,
Til at bestaa med 1ste Karakter	84 — ,
Til at bestaa med 2den Karakter	63 — ,
Til at bestaa med 3die Karakter	42 — ,

hvorved $\frac{1}{2}$ eller der over regnes for 1 og Brøker under $\frac{1}{2}$ bortkastes.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Specialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning Hovedkarakteren som Resultat af den samlede Talværdi.

Enhver, der har bestaaet Afgangsexamen, har Ret til at indskrives som akademisk Borger ved Universitetet.

De, som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen, have, efter at have bestaaet den almindelige filosofiske Prøve ved Universitetet, Adgang til at indstille sig til de forskjellige Fakultetsexamina ved samme.

De, som have bestaaet den matematisk-naturvidenskabelige Afgangsexamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Examinander ved den polytekniske Lærestalt samt til ved Universitetet, efter at have underkastet sig den filosofiske Prøve, at indstille sig til de under det matematisk-naturvidenskabe-

lige samt under det filosofiske Fakultet hørende Prøver, til statsvidenskabelig Examen og lægevidenskabelig Examen. For at kunne indstille sig til den theologiske eller den fuldstændige juridiske Embedsexamen ville de have at underkaste sig en Tillægsexamen ved Universitetet, henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin (Bkgj. af 1. Juli 1872):

III. Bekjendtgjørelse af 19de Juni 1882 om Ferien.

Paa derom af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 16de d. M. allernaadigst at bifalde:

1) at Skoleaaret fremtidig begynder den 19de August og at den aarlige Sommerferie gaar fra den 15de Juli til den 18de August, begge iberegne, dog at i de Aar, hvor den 19de August falder paa en Løverdags, Ferien og som Følge deraf ogsaa Examen begynder enten en Dag tidligere eller sildigere, saaledes at det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag;

2) at Skolernes Rektorer bemyndiges til i Tiden mellem Skoleaarets Begyndelse og Julen at give to Søgnedage i Forbindelse med en Søndag fri, dog at, hvor der er en Markedsdag, Skyttelagsdag eller anden lokal Fridag, denne da benyttes som den ene af de to Søgnedage;

3) at Juleferien gaar fra den 24de December til den 6te Januar, begge iberegnete, saa at Undervisningen igjen begynder den 7de Januar, eller, hvis denne falder ind paa en Løverdags eller Søndags, da den paafølgende Mandag, samt at Ministeriet bemyndiges til, naar de stedlige Forhold gjøre det tilraadeligt, at give Tilladelse til, at denne Ferie tager sin Begyndelse en Dag før, mod at den saa meget tidligere ophører, saaledes at Feriens Længde af 14 Dage under ingen Omstændigheder overskrides;

4) at Paaskeferien gaar fra Onsdagen før Skjærtorsdag til den paafølgende Tirsdag, begge iberegnete;

5) at Pintseferien gaar fra Fredagen før Pintsedag til den paafølgende Onsdag, begge iberegnete;

6) at Fastelavnsmandag, Eftermiddagen før store Bededag, og St. Hansdag ere Feriedage samt at Skolens Rektor kan give fri 1 Dag i September, 1 Dag i November, foruden de i Post 2 nævnte, og 4 Eftermiddage i hvilken som helst af de øvrige Maaneder i Skoleaaret;

7) at samtlige tidligere Bestemmelser om Ferier ophæves.

Jeg udtalte ifjor et Ønske om i dette Program nærmere at gjøre Rede for Herlufsholms Skoles og Opdragelsesanstalts Stilling til de hygiejniske Krav, der i vore Dage stilles til Skole og Hjem, og meddele, hvilke Skridt, der allerede ere tagne eller paa-tænkes tagne for at imødekomme disse Fordringer.

I Mellemtiden har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet taget denne Sag i sin Haand og nedsat en Kommission til at tilvejebringe Oplysninger om mulige sanitære Misligheder og Mangler i Ordningen af Skolevæsenet og til at fremkomme med Forslag til saadannes fremtidige Forebyggelse. Denne Kommission har i November forrige Aar udsendt sine Skemaer, der ogsaa for Herlufsholms Vedkommende ere udfyldte og tilbagesendte. Saalænge Udbyttet af Kommissionens Virksomhed ikke foreligger i en Betænkning, har jeg anset det for rettest at vente med de hertil hørende Meddelelser, saameget mere som jeg nylig er hjemkommen fra en længere Udenlandsrejse og har manglet Tid til at ordne og bearbejde det fornødne Materiale. Jeg skal derfor i Aar indskrænke mig til nogle Bemærkninger om to Punkter.

Siden November 1881 have vi to Gange om Aaret i November og Mai Maaned (mellem Kl. 11 og 12 forinden det varme Bad og Middagsmaaltidet) foretaget en Vejning af samtlige Skolens Disciple, hvorpaa der i December og Juni er foretaget en Højdemaaling af samme. Resultatet indføres da i Sygeprotokollen. En enkelt Vejning (November 1882) har for de yngre Disciples Vedkommende været meddelt Forstanderen for det kgl. Opfostringshus, Cand. theol. O. Jensen, der i sit Program for i Aar har sammenstillet en Del Vejninger af Børn mellem 11 og 14 Aar fra forskellige Skoler og Lande*). Det kunde derefter synes, som om Herlufsholms Skoles Ungdom var ganske ualmindelig vægtig. Det vilde i og for sig ikke være saa underligt, da vore Disciple vistnok leve under ualmindelig gode ydre Forhold — blot den indre Udvikling vilde holde Skridt med den

*)				
Herlufsholm.				
11 Aars.	12 Aars.	13 Aars.	14 Aars.	
Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	
64,28.	70,85.	73,50.	76,87.	
Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn.				
58,73.	65,42.	69,20.	77,15.	
Opfostringshuset.				
59,21.	63,25.	68,80.	75,46.	
Døvstummeinstituttet.				
59,24.	64,34.	68,60.	75,90.	
Engelske Børn af Arbejderklassen.				
56,07.	58,95.	63,06.	72,17.	
Engelske Latinskolebørn.				
59,94.	63,53.	70,17.	79,47.	
Engelske Børn, anvendte i Fabriker.				
56,08.	59,82.	65,38.	79,47.	

ydre. Imidlertid maa der ikke lægges for megen Vægt paa en enkelt Vejning, og da saavel Forstander Jensen, der har foretaget maanedlige Vejninger, og Pastor Malling-Hansen, Forstander for Døvstummeinstituttet, der endogsaa har foretaget daglige Vejninger (jfr. Tillæg til Nationaltidenden d. 22de April 1883), have paavist stærke Svingninger i Aarets forskjellige Maaneder, saaledes at der i visse Maaneder (Uger) synes at finde en paafaldende Stigning, i andre en ligesaa paafaldende Synken Sted*), have vi bestemt os til et Aar at foretage maanedlige Vejninger. I næste Program haaber jeg ved Sygeinspektør, Adjunkt E. Petersens velvillige Bistand at kunne meddele noget nærmere angaaende Resultaterne af Skolens Maalinger og Vejninger.

Allerede inden den hygiejniske Kommission udsendte sine Skemaer, havde jeg søgt at tilvejebringe det fornødne statistiske Materiale til Afgjørelsen af Spørgsmaalet om de enkelte Klassers Arbejde udenfor Skoletiden. Der er intet Sted, hvor en Skoles Disciple arbejde under saa ensartede Forhold som paa en Opdragelsesanstalt, hvor Alt, Dag ud og Dag ind, gaar efter en bestemt Orden, hvor der er faa

---

*) Den maanedlige Gjennemsnitstilvæxt for hver Dreng i det kgl. Opfostringshus:

Jan.	+	14 Kv.	Juli	÷	70 Kv.
Febr.	+	119 Kv.	Aug.	+	65 Kv.
Marts	+	7 Kv.	Sptbr.	+	181 Kv.
April	+	68 Kv.	Oktbr.	+	103 Kv.
Mai	+	7 Kv.	Nvbr.	+	44 Kv.
Juni	+	15 Kv.	Debr.	÷	7 Kv.

Adspredelser og da i Reglen fælles for Alle, og hvor der er et ensartet Tilsyn med Alle. Hos os er der en regelmæssig daglig Forberedelsestid af 3 Gange 45 eller maaske rettere 3 Gange 40 Minutter, altsaa to Timer, som skulle benyttes af alle Disciple. De tre mindre Klasser læse deres Lektier paa Læsesalen under en Lærers Tilsyn, de ældre paa deres Kamre; kun sjette Klasse er ikke bunden til nogen bestemt Forberedelsestid. Disse to Timer har man antaget for nødvendige til den daglige Forberedelse, og i Smaaklasserne var det ønskeligt, om det som Regel — de fleste Dage og for de fleste Disciple — vilde være tilstrækkeligt. Den Discipel, der ikke er færdig efter de 45' Forløb, kan blive paa Læsesalen indtil en halv Time (en enkelt Læsesal tre Kvarter) længere, og den dovne Discipel kan dette paalægges som Tvang. Af de tre Læsesale falder den ene om Morgenen, den anden om Eftermiddagen (vi have delt Skoletid), den tredie om Aftenen. Lørdags Aftenlæsesal er henlagt til Søndag Morgen; men i de følgende Beregninger er Søndagen overalt betragtet som fuldstændig Fridag. Middeltallet for den daglige Forberedelse er naaet ved at dele Ugens Middeltal med 6 ikke med 7, uagtet i de højere Klasser en Del af Ugens Hjemmearbejde ofte vil være henlagt til Søndagen. De følgende Angivelser støtte sig til Optegnelser, foretagne i fire paa hinanden følgende Uger i afvigte Oktober Maaned, der kan regnes for en Normalmaaned. Der er Maaneder med flere Fridage, hvor det ugentlige Arbejde vilde synke betydeligt,

men i Maanederne umiddelbart før Aarsprøven vil det for enkelte Klassers eller Disciples Vedkommende vel atter stige. Skolens Lærere, der deltage i Inspektionen, have hver overtaget Tilsynet med én Klasse i dette Tidsrum, indsamlet deres Materiale og udarbejdet deres Lister saavidt muligt efter samme Plan. Timen er delt i Hundrededele, ikke i Minutter.

I Forberedelsesklassen (19 Disciple, Normalalder 11 Aar) har Ugens Middeltal været $15_{,19}$ Timer, det daglige Middeltal for Forberedelsen altsaa $2_{,53}$ eller halvtredie Time. Den mindste Forberedelsestid, en Discipel har brugt, er $2_{,17}$, den højeste 3 Timer.

I første Klasse (22 Disciple, Normalalder 12 Aar) har Gjennemsnittet for Ugen været $17_{,82}$ for Dagen altsaa $2_{,97}$ eller tre Timer. 1 Discipel har læst over fire ($4_{,28}$) Timer om Dagen, 9 mellem tre og fire, 12 mellem to og tre, Minimum (en Oversidder) $2_{,20}$.

I anden Klasse (23 Disciple, Normalalder 13 Aar) har Ugens Middeltal været $20_{,11}$ Timer, Dagens altsaa $3_{,35}$ for hver Discipel. 3 Disciple have læst mellem fire og fem Timer (Maximum $4_{,51}$), 14 Disciple mellem tre og fire Timer, 6 Disciple mellem to og tre (Minimum $2_{,47}$.)

I tredie Klasse (23 Disciple, Normalalder 14 Aar) indtræder Adskillelsen mellem de to Retninger, den sproglig-historiske og den mathematisk-naturvidenskabelige. 19 af Klassens Disciple have læst Græsk. Middeltallet for Ugen har været $20_{,49}$ altsaa

3,41, lidt mere end i anden Klasse. 3 Disciple have læst over fire Timer daglig, 15 mellem tre og fire, 5 mellem to og tre (Minimum, en Oversidder 2,53). Af de 4, der ikke have læst Græsk, har den ene, der senere har forladt Studeringerne, læst 4,38 (Maximum i Klassen), de tre andre derimod mellem 2,69 og 3,03 Timer.

I fjerde Klasse (13 Disciple, Normalalder 15 Aar) har det ugentlige Middeltal været 16,75, det daglige altsaa 2,79 Timer, ikke saa lidt lavere end i de to foregaaende Klasser. 4 Disciple have læst over tre Timer (Maximum 3,41), 8 mellem to og tre, en Oversidder 1,97. De 4 Disciple, der ikke læse Græsk, veksle mellem 2,57 og 3,20.

I femte Klasse (12 Disciple, Normalalder 16 Aar) har det ugentlige Middeltal været 25,20, altsaa 4,20 om Dagen. Tager man de 10, der følge den sproglig-historiske Retning, bliver Middeltallet 4,41 (Maximum 5,43). For de 2, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning 3,16 (Minimum 2,84).

I sjette Klasse (12 Disciple, Normalalder 17 Aar) har det ugentlige Middeltal været 24,33 Timer, altsaa 4,05 om Dagen. For de 9, der følge den sproglig-historiske Retning bliver det daglige Middeltal 4,40 (Maximum 4,75), for de 3 Matematikere bliver Middeltallet 3,03 (Minimum 2,62).

Den Nedgang, der er i Forberedelsestiden fra 5te til 6te Klasse, falder altsaa kun paa Matematikerne. Den paafaldende Nedgang i fjerde Klasse skyldes for en Del Klassens Individualitet; maaske der ogsaa

tidligere ved Arbejdets Fordeling er gjort for store Anstrengelser for at lette Klassen Arbejdet paa de to lavere Klassers Bekostning. Men et maa dog ogsaa bemærkes, at for de højere Klasser angiver Forberedelsestiden den Tid, der virkelig anvendes, medens man for Smaaklasserne ofte kun naar til den Tid, der skulde anvendes, da Disciplene sidde over Bøgerne. Man er gaaet ud fra to daglige Timers Forberedelse som Minimum; men en hurtig Discipel kunde mangan en Dag lade sig nøje med en Del mindre, medens der saa atter er Dage, hvor de to Timer ikke fuldt slaa til.

Vor Opgave maa nu være, at lade femte Klasse faa Andel i den Lettelse, der er bleven sjette Klasse til Del, og saavidt muligt mindske Arbejdet for anden og tredie Klasse. Virkelig Overanstrengelse har jeg kun fundet et enkelt Aar i tredie Klasse.

For enkelte Disciples Vedkommende kommer her til endnu Musikundervisningen, der for Klaverspillernes Vedkommende kan sættes til $1\frac{1}{2}$ Time om Ugen, for Violinspillerne til noget mere. Enkelte af de flinkere blandt de større Disciple have noget (lønnet) Extraarbejde med at læse med de mindre; men det er en rent frivillig Sag, der aldrig finder Sted uden Skolens Samtykke og bortfalder, naar Examenstiden nærmer sig.

Efterretninger

om

Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juni 1882 til Juni 1883,

meddelte af

Joh. Forchhammer.

Examina.

Afgangsexamen i 1882. Den skriftlige Prøve for Dimittenderne og fjerde Klasse afholdtes, som forordnet, den 15de, 16de og 17de Juni over de Opgaver, som Ministeriet havde udsendt; den mundtlige Del af Afgangsprøven afholdtes fra den 21de til den 29de Juni. Meddommere ved Afgangsprøven, beskikkede af Ministeriet, vare: Dr. Thomsen i Latin, skriftlig og mundtlig, Dansk Stil og Fransk, Dr. Heiberg i Græsk og Oldnordisk, Adjunkt Mathiesen i Engelsk, Adjunkt Thaarup i Mathematik og Naturlære, Cand. Ingerslev i Historie. — Dr. Heiberg censurerede Latin og latinsk Stil, Adjunkt Thaarup Mathematik for 4de Klasse.

Til Afgangsprøven indstillede sig 13 Disciple, 9 af den sproglig-historiske (af hvilke dog en trak sig tilbage), 4 af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning. Fjerde Klasses Examen bestode 15 Disciple, deraf en med Udmærkelse. Navnene og de særlige Fagkarakterer ville ses af omstaaende Lister.

Afgangsexamen i Juni og Juli 1882.

Dimittendernes Navne af den sproglig- historiske Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Old- nordisk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig i det Læste.	Latin mundtlig ikke læst.	Græsk.	Naturfære.	Points.	Hoved- karak- ter.	
L. Peter Larsen	mg.	mg.	ug.	mg +	mg +	mg +	g +	ug .	mg +	mg +	ug .	102	Første.	
Georg P. U. Wilhjelm	mg.	mg.	mg +	mg .	mg +	ug .	mg.	mg.	mg.	mg.	mg +	99	Første.	
P. Louis H. Jørgensen	mg.	mg.	mg.	mg .	ug .	ug .	mg .	mg +	g +	mg +	mg.	98	Første.	
F. C. Georg Frisch	g +	mg .	ug .	g +	mg.	mg .	mg .	mg.	mg.	mg +	g .	93	Første.	
Frederik Knudsen	mg.	mg .	g +	mg.	mg .	mg .	g +	mg.	mg.	mg.	mg +	93	Første.	
Vilhelm A. Wille	mg.	mg.	mg.	g +	ug.	g +	mg +	mg .	mg .	mg .	ug.	92	Første.	
Johannes J. V. H. Find	g +	mg.	mg +	mg .	mg.	mg.	mg .	mg .	mg .	mg.	g .	91	Første.	
Henrik V. Jastrau	g +	g +	mg .	mg.	g +	mg.	mg .	g +	mg .	g +	g +	87	Første.	
Dimittendernes Navne af den mathemathisk- naturvidensk. Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Old- nordisk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Arithmetik skriftlig.	Arithmetik mundtlig.	Geometri skriftlig.	Geometri mundtlig.	Mekanisk Physik m. Optik.	Kem. Phys. m. Astron. o. Meteorol.	Points.	Hoved- karak- ter.
Chr. D. T. Saugman	mg.	mg.	mg +	mg.	ug .	ug .	mg .	ug .	ug.	ug .	ug .	ug .	103	Første.
Jens J. Eschen	g +	mg .	mg.	g +	mg +	mg .	ug.	mg .	mg +	g +	ug .	ug.	93	Første.
Carl C. S. Christensen	g +	mg .	mg +	g .	g .	mg .	ug.	ug.	mg.	ug.	mg +	ug .	93	Første.
Thomas R. Segeleke	g.	g +	g.	g +	mg .	mg.	g +	mg.	mg +	mg .	mg.	mg.	88	Første.

Aarsproven for IV Klasse i Juni og Juli 1882.

N a v n e.	Dansk Stil.	Latin.	Fransk.	Tydsk.	Historie.	Geografi.	Arithm. skr. og mdtl.	Geometri skr. og mdtl.	Natur- historie.	Græsk.	Naturlære.	P o i n t s.
Vilhelm Halgreen	mg +	mg +	ug .	ug .	mg .	ug .	ug .	ug .	ug .		ug .	84
Immanuel Nansen	gg .	ug .	ug .	ug .	ug .	mg +	mg .	ug .	ug .	ug .		80
Hans Andersen	mg .	mg .	mg .	mg .	ug .	ug .	mg +	ug .	mg +	mg +		79
Holger Forchhammer	mg .	mg .	mg .	mg .	mg .	ug .	mg +	ug .	mg .	mg .		76
Jens Bayer	mg .	mg .	mg .	gg +	mg +	ug .	mg .	mg .	mg +	mg +		75
Axel Rasmussen	mg .	gg +	mg .	mg .	mg .	ug .	mg +	mg .	mg +	mg +		72
Azur Levin	mg .	mg .	mg .	gg +	ug .	mg .	mg .	mg .	gg .	mg .		68
Erik Møller	gg +	mg .	mg .	mg .	mg .	mg +	gg +	gg +	mg .	gg .		67
Carl Martensen	mg .	gg .	mg +	mg .	gg .	ug .	gg .	gg .	ug .	gg .		65
Einar Hallager	mg .	mg .	mg +	mg .	gg .	gg .	mg .	ug .	mg .	gg +		64
Poul Brohm	gg .	gg +	mg .	gg .	gg .	ug .	mg .	mg +	mg .	gg .		61
Axel Hansen	gg .	gg +	gg .	gg .	gg .	ug .	mg .	mg +	mg +	gg .	mg .	59
Martinus Møller	gg .	gg .	gg .	gg .	gg .	gg .	mg +	mg +	gg +	gg .		46
Ferdinand Eschricht	mg .	gg .	gg +	gg .	gg .	gg .	gg .	gg .	gg +	gg .		42
Anton Abrahamsen	gg .	gg .	gg +	gg +	gg .	gg .	gg +	gg .	mg .	gg +		35

Skolens Aarsprøve afholdtes i 1882 med den Fordeling af Fag og Klasser, som findes anført i forrige Aars Indbydelsesskrift. Efter Aarsprøvens Slutning opflyttedes 11 af 5te Klases 12 Disciple, fra 4de Klasse 12 af 16, fra 3die Klasse 11 af 17, fra 2den Klasse 16 af 23, fra 1ste 17 af 24, fra Forberedelsesklassen 13 af 16.

Halvaarsprøven afholdtes i December. Den var en fuldstændig Prøve for VI, V og IV Klases Vedkommende, ordnet som Afgang- og Aarsprøven. I de andre Klasser var Prøven overvejende eller udelukkende skriftlig.

Lærerpersonalet.

Den 31te Juli 1882 udnævntes Overlærer Fr. Neergaard, der ved Skoleaarets Slutning havde endt sin mangeaarige Virksomhed her ved Skolen (jvf. Programmet for ifjor), allernaadigst til Ridder af Dannebrog.

Under samme Dato meddeltes allerhøjeste Konfirmation paa Bestallingerne, hvorved Adjunkterne A. K. Hasselager og H. Hoff (den første den 10de Juli, den anden d. 16de s. M.) af Hs. Excellence Forstanderen vare udnævnte til Overlærere.

Ved Skoleaarets Begyndelse tiltraadte konst. Adj. Traustedt (jvf. Programmet for ifjor) sin Læ-

rervirksomhed og fik tillige Del i Inspektionen som Tilsynshavende med den mellemste Sovesal. Da Adjunkt Markman havde ønsket at fratræde Pladsen som Økonomiinspektør ved afvigte Skoleaars Udgang, blev denne Stilling overdraget Adj. Skeby, og Adj. Bruun fik da Tilsynet med øverste Sovesal. I Stedet for konst. Adjunkt R. Bøj, der fra Skoleaarets Begyndelse var bleven ansat som Lærer ved Roskilde Kathedralskole, overtog Adjunkt E. Petersen, der under 15de August havde faaet fast Ansættelse, Pladsen som Sygeinspektør, og Kand. O. Münster (jfr. Programmet for forrige Aar) knyttedes endnu i dette Skoleaar til Herlufsholm som Lærer og Tilsynshavende med den lille Sovesal. Det ugentlige Tilsyn har i dette Skoleaar vexlet mellem Adjunkterne Markman, Skeby, Bruun og E. Petersen samt Kand. Münster.

Da ved Oktober Flyttetid f. A. Overlærer Neergaard forlod sin Embedsbolig, tilfaldt den efter Hs. Excellence Forstanderens Bestemmelse Adjunkt J. Petersen, og Skolens Musiklærer, Organist Hoffmann, der tillige er Organist ved Herlufsholms Kirke, fik da den Bolig, som Adjunkt J. Petersen har haft efter gamle Musiklærer Brandts Død.

Efter endt Halvaarsprøve bevilgede Hs. Excellence Forstanderen Skolens Rektor en længere Permission til en Rejse til Italien. I hans Fraværelse indtil April Maanedes Udgang konstitueredes Overlærer Kielsen som Skolens og Opdragelsesanstaltens Rektor. Overlærerne Kielsen og Hassel-

ager overtogte Rektors Timer i Græsk med femte Klasse, Adjunkt Bruun de latinske Timer med sjette Klasse (tildels i Forening med sine egne i femte Klasse) og Overlærer Hoff endelig en særlig Time med Mathematikerne i femte og sjette Klasse. Denne Time har Overlærer Hoff beholdt, medens Rektor har overtaget sine andre Timer fra 1ste Mai.

Under 4de Mai har Hs. Excellence Forstanderen bevilliget Adj. Markman, der har faaet det Anckerske Rejsestipendium, en Permission fra den sidste Halvdel af Juni Maaned indtil indeværende Aars Juleferie.

Disciplene.

Efter den offentlige Prøve i 1882 afgik herfra til Universitetet: Christian Saugman, Peder Larsen, Georg Wilhjelm, Louis Jørgensen, Georg Frisch, Jens Eschen, Frederik Knudsen, Carl Christensen, Vilhelm Wille, Johannes Find, Thomas Segelcke og Henrik Jastrau.

Før eller ved Skoleaarets Slutning udgik af V Klasse Viggo Tutein, af IV Anton Abrahamsen og Ferdinand Eschricht og af II Christian Mogenssen.

Ved Optagelsesprøven kom 22 nye Disciple til, saa at Herlufsholm begyndte Skoleaaret med 113

Disciple og 15 skolesøgende. I Aarets Løb ere 4 skolesøgende optagne som Disciple.

I Skoleaaret ere udmeldte af III Kl. Axel Øhlenschläger og af II Klasse Axel Jørgensen og Vilhelm Dahl, af Forberedelsesklassen Jakob Jespersen og (skolesøgende) Niels Fuglede.

Skolen tæller saaledes ved Mai Maanedes Udgang 113 Disciple og 10 skolesøgende, som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne efter Gjennemsnitsnummeret i Aarets første 8 Maaneder, VI og V Klasse efter Udfaldet af Halvaarsprøven. Faderens Stand er anført i Parenthes. De nyoptagne Disciple betegnes med *; deres Fødsels-Aar og -Dag ere tilføjede. De skolesøgende Disciples Numere ere satte i firkantet Parenthes.

Dimittenderne.

1. Christian P. E. Sarauw (Forstraad S. paa Petersværft, Vordingborg).
2. Martin C. Schamby (afd. Skibstømrer S.).
3. Holger R. H. Jacobæus (afd. Propretair, Cand. jur. J.).
4. Peter G. Christensen (Møller C., Borbjerg Mølle ved Holstebro).
5. Niels H. Claussen (Proprietær C. til Rosendal ved Hobro).
6. Valdemar Boberg (afd. Sognepræst B.).
7. H. Ditlev Fabricius (Proprietær F. paa Paradisgaarden, Glostrup).

8. Aage Mørch (afd. Kjøbmand M.).
9. Jacob S. Hansen (Kjøbmand H. i Holbæk).
10. Ove G. F. Rostrup (Cand. polyt., Seminarie-
lærer R. i Skaarup).
11. Jacob Jacobsen (Boghandler J. i Thorshavn).
12. Carl G. G. Jørgensen (Godsejer J. til Tiselholt,
Fyen).

V Klasse.

1. J. J. Vilhelm Halgreen (Dyrlæge H. i Holbæk).
2. Immanuel J. Nansen (Sognepræst N. i Næstved).
3. Jens O. C. Bayer (afd. Vinhandler B.).
- [4]. Holger Forchhammer (Skolens Rektor).
5. Hans V. Andersen (Skibskapitain A. i Faaborg).
- [6]. Einar Hallager (Godsforvalter H., Herlufsholm).
7. Axel Rasmussen (afd. Godsforvalter, Kancelli-
raad R.).
8. Erik Møller (Hotelforpagter M. i Sæby).
9. Azur M. Levin (Distriktslæge L. i Farsø ved
Løgstør).
10. Carl F. Martensen (Toldkontrollør M. i Mar-
stal).
11. Poul C. V. Brohm (Forpagter B. paa Bavelse).
12. Axel J. Hansen (kgl. Skovrider, Forstraat H.
paa Dæmpegaard, Lillerød).

IV Klasse.

1. Henrik A. Madsen (Kjøbmand M. i Næstved).
2. Gutzon P. Münster (afd. Forpagter M.).
3. Martinus Møller (Skomagermester M. i Næstved).

4. G. U. Frederik J. West (Overlærer W., Storehedinge).
- [5]. Axel A. Mossin (Adjunkt M., Herlufsholm).
6. P. Uffe L. M. R. S. K. Carstens (Lærer C., Ærøskjøbing).
7. August F. Levinsen (forhenværende Godsforvalter L. i Kjøbenhavn).
8. F. Carl C. J. Dragsted (Postmester D. i Frederikshavn).
9. Hjalmar V. Nielsen (afd. Kapitein N.).
10. N. Christian Lunding (Cand. juris, Assistent L. i Kjøbenhavn).
11. Chr. Ludvig Ernst (afd. Proprietær E.).
12. Palle A. V. Rosenkrantz (afd. Kammerherre, Baron R.).
13. Hans B. C. Boeck (Inspektør B. i Holbæk).
- 14*. Svend Bo Lassen (afd. Overlærer, Cand. theol. L.), f. 28. Juni 1866.

III Klasse.

1. Otto C. Krogh (Gaardejer K. i Snesløv).
2. K. Valdemar Rosenstand (Distriktslæge R. i Maribo).
3. Frederik J. H. Olsen (afd. Professor, Rektor O.).
4. G. Holger Waage (Sognepræst, Provst W. til Herlufmagle).
5. Johannes Munck (Sognepræst M. til Herlufsholm).
6. Niels Chr. Hyhn (Amtsstuefilialbestyrer H. i Kallundborg).

7. Niels P. Ernst (Broder til Nr. 11 i IV Kl.).
8. Elimar C. Egede (Forpagter E. i Vordingborg).
9. Nicolai J. A. Nicolaisen (Husmand N. i Halsted, Lolland).
10. Kai Chr. M. C. N. Brockdorff (afd. Dyrlæge B.).
11. M. Julius C. T. Jensen (afd. Skibstømrer J.).
12. Erik H. Waage (Broder til Nr. 4).
13. J. Christian Jørgensen (Overlæge J., R. af Db., i Helsingør).
14. Johan C. Sander (Kjøbmand S., R. af Db., i Næstved).
- 15*. Martin Vahl (Sognepræst V., Karrebæk) f. 15. April 1869.
16. Rose D. F. Fugl (Kapitain i Søetaten F., R. af Db., i Kjøbenhavn).
17. Otto A. H. Moltke (Oberst i Artilleriet M., R. af Db. og Dbm., i Kjøbenhavn).
18. Emil H. Schebye (Landinspektør S. i Maribo).
- [19]. Einar Forchhammer (Broder til Nr. 4 i V Kl.).
20. C. Theodor H. Borries (Kjøbmand B. i Helsingør).
21. Christian V. A. B. Bergh (Overlærer B. i Thorshavn).
- 22*. Peter J. Spang (Sognepræst S. til Mehrn), f. 3. Decbr. 1867.
23. Viggo G. Holm (afd. Kapitain i Søetaten H.)*).

---

*) Indtager denne Plads paa Grund af Sygdom.

II Klasse.

1. V. Carl Vallø (afd. Overretssagfører V.).
2. Charles F. E. v. Meyeren (Lieutenant, Telegrafsekretær v. M. i Kjøbenhavn).
3. J. Ditlev Lund (Hotelvært L. i Kjøbenhavn.).
4. Carl Fox Maule (afd. Proprietær M.).
5. A. Emil Qvistgaard (afd. Boghandler Q.).
6. J. Frederik Fabricius (Broder til Nr. 7 blandt Dimittenderne).
7. Axel Bergh (Broder til Nr. 21 i III Klasse).
- [8]. Axel V. Hallager (Broder til Nr. 6 i V Klasse).
9. Olaf E. Hansen (Skovrider H., Næsbyholm.)
10. Henrik E. Fensmark (Byfoged og Sysselmand F. i Isafjord).
11. Georg A. Lange (Docent L., R. af Db., i Kjøbenhavn).
12. J. Christian M. Thomsen (Particulier T. i Kjøbenhavn).
13. Frederik L. Moltke (Kammerherre, Amtmand M., R. af Db., i Hjørring).
14. J. H. Christian Becker (Læge B. i Nakskov).
15. Mathias K. Levin (Broder til Nr. 9 i V Klasse).
- [16]. Knud F. Hoffman (Organist H. paa Herlufsholm).
17. Sophus N. Stub (Stationsforvalter S. i Næstved).
18. Jens M. Thuesen (Detailhandler T. i Aabenraa).
19. Vilhelm M. C. Oxenbøll (Borgmester O., R. af Db., Stubbekjøbing).
20. Thomas M. Thomsen (Prokurator T. i Næstved).
21. Albert V. R. Magius (Forpagter M. paa Elvedgaard, Fyen).

22. Philip P. Rosenstand (Justitsraad, Byfoged og Politimester R. i Helsingør).

I Klasse.

1. Markus H. Rosenkrantz (Broder til Nr. 12 i IV Klasse).
- 2*. Anders R. Hansen (Fyrassistent Mortensen, Stevns Fyr) f. 26. Juni 1868.
- [3]. Gunnar Hoff (Overlærer H. paa Herlufsholm).
4. Harald Vilstrup (Provst V., Sognepræst i Bjerregrav ved Randers).
5. Holger H. Mickdal (Isenkrammer M. i Stege).
6. Axel S. Dahl (Grosserer D. i Kjøbenhavn).
7. Marius P. V. Gad (Sognepræst G. i Aasted ved Frederikshavn).
- 8*. George F. Krag (Møller K., Svenstrup ved Aalborg), f. 22. Januar 1871.
9. C. Valdemar Weeke (Kjøbmand W. i Næstved).
10. Otto A. Lütken (Kapitain L., R. af Db., i Kjøbenhavn).
- 11*. Christian F. Philipsen (Skibskapitain P. i Kjøbenhavn), f. 5. Novbr. 1870.
12. Axel J. W. Bergen (Kjøbmand B. i Næstved).
13. George D. Helland (Konsul H. i Hongkong).
14. R. Johan Mogensen (Godsforvalter M., Liliendal).
15. Fritz L. C. Magius (Broder til Nr. 21 i II Klasse).
16. Gustav F. Jessen (Jægermester J. til Rosendal ved Helsingør).
17. Ludvig F. Find (Sognepræst F. i Allerslev).

18. Frants C. Jessen (Ritmester, Branddirektør v. J., R. af Db. i Horsens).
  19. V. Emil Juhl (Kjøbmand J. i Horsens).
  20. Knud S. Dahl (Broder til Nr. 6.).
  21. J. Folmer Bachevold (fhv. Godsforvalter B. i Kjøbenhavn).
  22. Kristoffer Budde (Højskoleforstander, Cand. mag. B. paa Holsteinsminde).
- [23]. Johannes Forchhammer (Broder til Nr. 4 i V Klasse)*).

Forberedelsesklassen.

- 1*. Jørgen E. Jensen (Kapitain og Gaardejer J. i Vonsbeck, Slesvig), f. 12. August 1870.
- 2*. Gotfred H. S. Hedemark (afd. Bogholder H.), f. 27. April 1871.
- 3*. Carl O. Thorsen (Kjøbmand T. i Nakskov), f. 27. Maj 1870.
- 4*. Stefan Jørgen H. Hansen (Sagfører H. i Næstved), f. 6. Maj 1871.
- 5*. C. Frederik B. Hasselager (Proprietær H., Vilhelmsro ved Fredensborg), f. 10. Februar 1872.
- 6*. Thorvald L. Smith (afd. Kjøbmand S.), f. 8. Juli 1871.
- 7*. Hans J. Pedersen (Apotheker P. i Kjøbenhavn), f. 13. Aug. 1871.
- 8*. Axel Hermansen (Jernstøber H. i Næstved), f. 9. April 1871.

---

*) Indtager denne Plads paa Grund af Sygdom.

- [9*]. Henri L. E. Wenck (Expeditor W.), f. 7. Juni 1872.
- 10*. Carl F. Fabricius (Forpagter F. paa Nørre-Elkjær, Vendsyssel), f. 29. Juni 1870.
11. Carl V. J. Boye (Kapitain, Toldforvalter B. i Vestindien).
- 12*. Henrik A. Falsen (Premierlieutenant, Kommandant F. paa Vardøhus), f. 11. Maj 1871.
- [13*]. Christian F. K. Voigt (afd. Proprietær V.), f. 12. Septbr. 1870.
- 14*. Gotfred C. M. Hansen Thorsen (Gaardejer H. i Sundbyøster, Amager), f. 16. Febr. 1872.
15. Otto E. Ingerslev (Læge I. i Præstø).
- 16*. Christian Andersen (Lieutenant, Forpagter A., Lehnshøj ved Svendborg), f. 8. Jan. 1871.
- 17*. Christian A. Stamer (Forpagter S., Fussingø ved Randers f. 9. Maj 1871.

Det **aarlige Kontingent** for en Discipel paa Herlufsholm er 480 Kroner som Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin.

Nye Disciple optages ikke i Skoleaarets Løb. **Anmeldelser om Aspiranter** til de Pladser, der blive ledige ved Slutningen af Skoleaaret, indsendes til Stiftelsens Forstander, Hs. Excell. Gehejmeraad Hall, inden Udgangen af Maj Maaned; foruden Drenge's fulde Navn og Fødselsdatum maa deri opgives, hvad han har læst, og hvilken Klasse han forbere-

des til. Kommer han fra en anden Skole, maa Vidnesbyrd fra denne medfølge. Hvert Aars Oktober Maaned udgiver Skolen en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der erholdes hos Skolens Rektor.

Der turde være Anledning til at gjøre Forældre og Værger opmærksomme paa, at Udmeldelser altid maa tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maanedes Kontingent betales. Udmeldelser i Juleferien bør altsaa tilstilles Rektor inden December Maanedes Udgang og i Sommerferien inden Juli Maanedes Udgang.

Skolen og Opdragelsesanstalten.

Herlufsholms Skole er ingen Realskole; naar en Discipel ikke er bestemt til at studere, er hans Plads ikke her.

Undervisningen er beregnet paa fuldstændig Gjenneførelse af begge de ved Lov af 1ste April 1871 fastsatte Retninger for den lærde Skole, den matematisk-naturvidenskabelige og den sproglig-historiske. Skolen bestaar saaledes foruden Forberedelsesklassen af 6 etaarige Klasser (I—VI). Af de 12 Dimittender have de 3, af V Kl. 2, af IV Kl. 4 og af III Klasse, hvor Adskillelsen indtræder, 3 Disciple valgt den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

Gymnastiken har fra Begyndelsen af Skoleaaret undergaaet den Forandring, at hver Klasse har faaet

4 ugentlige Timer istedenfor de tidligere 3. Men da de samlede Gymnastiktimers Antal ikke godt kan forøges, kunde Forandringen kun iværksættes ved at to Klasser nu i større Udstrækning toges sammen i en Time. I Efteraaret 1883 blev, af særligt Hensyn hertil, Gaardspladsen udenfor Gymnastiksalen lagt med Tjærebeton, og det er herved blevet muligt at holde Friluftsovelser i større Udstrækning end før.

Med Hensyn til **Skydningen** have de tre lette Remington-Rifler fra Shillings Fabrik i Suhl stadig gjort god Fyldest. Hver Discipel i V og VI Kl. kommer med dette Vaaben til at gjøre omtrent 75 Skud aarlig.

Hvad **Svømningen** angaar, var der ved Skoleaarets Udgang 7 af Skolens Disciple, som ikke vare Svømmere; alle de andre havde svømmet deres Afstand i Aaen.

Elevantallet paa **Snitteskolen** har i Skoleaaret 1882—83 været i Oktober 35, i November 46, i December 39, i Januar 28, i Februar 28, i Marts 13. De fire Fripladser have været tildelte Disciplene H. Madsen, A. Mossin, C. Lunding 3 Maaneder, E. Egede, A. Hansøn 3 Maaneder.

I indeværende Skoleaar have Fagene været fordelte paa følgende Maade:

Rektor Forchhammer	Græsk i V,	Ugentlig.
	Latin i VI Klasse,	
	1 Time med VI M.	15 Timer.

	Ugentlig.
Overlærer Kielsen Græsk i VI, Latin i IV og I	19 Timer.
Overl. Hasselager Historie i VI og V, Græsk i IV og III, Latin i III . . .	23 —
Overl. Hoff Dansk, Engelsk og Oldnordisk i VI og V, Tydsk i VI og III, Historie i I	20 —
Adj. Mossin Matematik i IV og I, Naturlære i VI S og V S, Historie i IV, III og II	21 —
Adj. J. Petersen Naturlære i VI M, V M, og Chemi i IV, Matematik i VI M, V M, III og II, geometrisk Tegning i VI M, V M og III	31 —
Adj. Markman Fransk i IV og Dansk i IV samt (med Assistenten) Gymnastik m. m. i alle Klasser	23 —
Adj. Skeby Fransk i VI, V, III og II, Naturlære i IV og III	18 —
Adj. Bruun Latin i V og II, Tydsk i IV	20 —
Adj. E. Petersen Dansk i III, II, I, Religion i IV, III, II, I og Fbkl., Historie og Geografi i Fbkl.	21 —
Konst. Adj. Traustedt Naturhistorie i hele Skolen, Geografi i VI—I, Regning i Fbkl.	20 —
Tegnel. Berthelsen Skrivning og Tegning i II—I og Fbkl.	10 —
Organ. Hoffman Sang i hele Skolen .	4 —

VI og V have været forenede i Religionstimen hos Pastor Munck, VI M og V M i de 5 Naturlæretimer og 4 Matematiktimer, Timerne i geom. Tegning have været fælles for VI, V og III.

Oversigt

over Skolens Arbejde fra 19de August 1882 til Juli 1883.

Dansk (Svensk; Oldnordisk).

VI Kl. Den danske Literaturhistorie fra 1825 til den nyeste Tid. Foredrag af Disciplene; enkelte Afsnit af Ethiken gennemgaaede. 16 Stile.

Den ugenlige Særtime med den mathem.-naturvidensk. Afdeling af VI Kl. er benyttet dels til Oplæsning og Forklaring af græsk-romersk Literaturhistorie, dels til Foredrag over den græske Konsthistorie.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog fra S. 40—107. Sammes Formlære.

V Kl. Dansk Literaturhistorie fra de ældste Tider indtil Oplysningens Periode, den holbergske Tid udførligere. Den islandske Literaturhist. efter B. Hoffs Omrids. 17 Stile.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog S. 1—35. Sammes Formlære.

IV Kl. Med det Rahbeckske Hus som Udgangspunkt er der givet en Skildring af literære Tilstande ved Aarhundredets Begyndelse og senere; de fremragende Personer, der stode i Forbindelse

med Bakkehuset, ere udførlig omtalte, for saa vidt de have literær Betydning, og Skildringen er ad denne Vej ført langt ned i Aarhundredet. Lærerens Foredrag jævnlig afvexlende med Oplæsninger, Examination, Samtaler om Literaturstoffet. Ligeledes have Disciplene faaet Lejlighed til at øve sig i Oplæsning, særlig af Prosa. Et Par af de sidste Timer ere brugte til at gjøre Disciplene lidt bekjendte med Svensk. Særtimen med Mathematikerne er benyttet til Læsning af Odysseen i Poul Møllers og Wilsters Oversættelser med dertil knyttede Oplysninger, navnlig efter Johan Petersens „Billeder af Livet i Oldtiden“. Klassen har skrevet 21 Stile.

III Kl. Den nordiske Mythologi er gennemgaaet efter Arentzens og Thorsteinssons „Nordisk Mythologi“. Flere Digterværker af Holberg, Oehlenschläger osv. ere dels oplæste af Klassen selv, dels forelæste; enkelte Timer anvendte til Fremsigelse af Vers; med den matematiske Afdeling er den græsk-romerske Gudelære gennemgaaet i mundtlig Foredrag. Klassen har skrevet 24 Stile.

II Kl. Den ene ugentlige Time har været anvendt til Stil; Klassen har skrevet 28 Stile, dels Gjenfortælling, dels af beskrivende og fortællende Indhold; den anden Time er brugt til prosaisk og poetisk Læsning, Øvelser i Ana-

lyse og Fremsigelse af Vers, samt Oplæsning af forskellige Digterværker.

I Kl. Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog, 6te Afdeling, er benyttet til Oplæsning og Analyse; Schneekloths „Dansk Sproglære“ er læst og repeteret, og enkelte Digte ere lærte udenad. Klassen har skrevet omtrent 30 Stile, dels Diktat, dels Gjenfortælling.

Fbkl. Agerskov, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 3die Afdeling, er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. E. Bojesens „Dansk Sproglære“ er gennemgaaet indtil Ordstillingen. Nogle Digte ere lærte udenad efter Læsebogen. I Almindelighed ere 2 Stile om Ugen, dels efter Diktat, dels Gjengivelser af Smaafortællinger, skrevne paa Klassen.

Latin.

VI Kl. Dimittenderne opgive: Ciceros Cato major og Talen pro Milone, Tacitus' Annaler Stk. 4—5, 16—18, 20 og 22 i Bricka's og Thomsens Udvalg; Udvalg af Horats' Oder, Brevenes 1ste Bog og Virg. Æneide 1ste Bog. Statarisk er i Aarets Løb læst Udvalg af Tacitus' Annaler, Ciceros Lælius, Horats Breve og nogle Oder, Virgils Æneide 4de Bog, kursorisk Ciceros Tale for Deiotarus og det meste af femte verrinske Tale, Livius' 23de Bog.

Gjennemgaaet Tempus og Moduslæren i Madvigs Grammatik, Tregders Literaturhistorie og Afsnit af Bojesens Antiquiteter, skrevet en Version om Ugen.

- V Kl. Ciceros Cato major og Laelius, Ciceros Tale pro lege Manilia, Livius' 30te Bog, Virgils Æneide 2den og 4de Bog, Udvalg af Horats' Oder første Bog samt hele 2den Bog, og kursorisk Pio og Fibigers Læsestykker S. 10—13, 15—24, 29—32, 43—66, 121—164, Efter Madvigs Sproglære Formlæren og Kasuslæren. 1 Version om Ugen, skreven paa Klassen*).
- IV Kl. Ciceros 1ste og 3die Tale mod Catilina og af Talen pro S. Roscio Amerino Kap. 1—26, Cæsars galliske Krig 2den og 6te Bog og ca. 800 Vers af Ovids Metamorphoser efter Blochs Udvalg (Verdensaldrene, Deucalion, Io, Battus, Europa, Cadmus, Actæon samt Pyramus og Thisbe). Madvigs forkortede Sproglære repeteret. En Stil ugentlig paa Klassen.
- III Kl. 1ste Bog af Cæsars galliske Krig og Ciceros Tale for Ligarius. Madvigs forkortede Sproglære, Bøjnings- og Kasuslæren og det vigtigste af Tempus- og Moduslæren. De 14 sidste Stykker af Forchhammers Stiløvelser. 35 Stile, alle skrevne paa Klassen.

---

*) Med Mathem. er i 1 à 2 ugentlige Timer læst efter Pio og Fibigers Læsestykker Pag. 121—144, 168—175; af Ovid Stykkerne Europa, Cadmus, Actæon og Pentheus; af Horats de fleste Oder i 1ste Bog.

- II Kl. 7de Bog af Cæsars galliske Krig Kap. 1—40. Madvigs forkortede Sproglære, Bøjningslæren og det vigtigste af Kasuslæren. De 30 første Stykker af Forchhammers Stiløvelser. C. 50 Stile, alle skrevne paa Klassen.
- I Kl. Forchhammers Læsebog til Fablerne og det tilsvarende af Bøjningslæren efter Madvigs Sproglære. 1 Stil om Ugen, skreven paa Klassen.

Græsk.

- VI Kl. Dimittenderne opgive: Odysseens 1ste, 3die og 6te Bog, Iliadens 1ste, 6te og 9de Bog, af Tregders Anthologi ca. 360 Vers; Herodot: 3die Bog Kap. 39—60, 120—25 og 139—41, 7de Bog K. 201—39 og 8de Bog Kap. 49—96 og 137—44; Thucydid i Bergs Udvalg S. 2—19 og 61—80 med Forbigaaelse af Talerne; Platons Sokrates' Apologi og Thriges Udvalg af Platon S. 1—10, 27—30, 51—55 og 84—101; Demosthenes: 1ste olynthiske Tale, Talen om Freden og 2den mod Philip.
- V. Kl. Odysseens 13de—16de Bog, Bergs Udvalg af Herodot S. 88—101. Isocrates' Philippus. Benyttet Bergs Formlære og Madvigs Syntax.
- IV Kl. Xenophons Anabasis 4de Bog. Homers Odyssee 1ste Bog. De tre første Kapitler af Tregders Mythologi. Bergs Formlære.
- III Kl. Bergs lille Forskole til Læsning af Græsk og de tilsvarende Afsnit af Bergs Formlære. 1 Kapitel af Xenophons Anabasis.

Fransk.

- VI. Kl. Baruël og Michelsen, Franske Prosastykker, 119 S.. Kursorisk: 460 S. Matematikerne have foruden Øvelser i Oversættelse fra Dansk til Fransk tillige gennemgaaet extempore Molière, *Les Fourberies de Scapin*, Feuillet, *Le Village* og Sicks Franske Læsestykker III. Garrigues' Sproglære med en Del Forbigaaelser. De Sproglige have skrevet to Stile om Ugen.
- V Kl. Baruël og Michelsen, Franske Prosastykker, 190 S. Kursorisk: 400 S. Garrigues' Sproglære med en Del Forbigaaelser. 1 Stil om Ugen.
- IV Kl. Af „Udvalgte Stykker“ af Baruël og Trier er læst 63 Sider; Slutningen af *Colomba*, 36 Sider; Molière, *L'Avare*, 1. Akt, 28 Sider. Kursorisk er læst: *Récits historiques* etc. par Guizot, 110 Sider. Garrigues' Sproglære, Formlæren.
- III Kl. Af Pios franske Læsebog for Mellemlklasserne er læst 37 Sider. Baruël og Trier, Udvalgte Stykker, 38 Sider. Erckmann-Chatrrian, *Contes populaires*, 122 Sider. Pios Formlære. 1 Stil om Ugen; Sicks Materialier, 16 Stykker.
- II Kl. Af Pios Læsebog for Mellemlklasserne er læst 65 Sider. Pios Formlære. En Stil om Ugen. Michelsens Stiløvelser 30 Stykker.
- I Kl. Af Pios Lærebog for Begyndere er læst 14

Sider. Læsebog for Mellemlklasserne 39 S. Formlærens Skema efter Pio. En Stil om Ugen samt 32 Stykker af Michelsens Stiløvelser.

Fbkl. Af Pios Læsebog for Begyndere er læst 60 Sider med tilsvarende Formlære. En Stil om Ugen.

Tydsck.

VI Kl. Jonas, Musterstücke d. Prosa c. 60 S., Goethes Tasso og Faust I, Jean Paul ausgew. W. c. 200 S. Tydsck Literatur-Historie efter S. Møllers Omrids med Benyttelse af Droese, Einführung in die d. Literatur, og Kluges d. Literaturgesch., hvoraf jævnlig extemporeret. Simonsens Syntax repeteret.

IV Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Kl. S, 192—205, 242—260, 272—320; af de poetiske Stykker S. 3—5, 10—20, 28—39, 44—53, 65—77, 79—82. Extemporallæsning, især i den sidste Maaned. Simonsens Syntax og Ankjærs Formlære repeteret. Maanedlig opgivet c. 100 Sider Udenomslæsning.

III Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser (Udg. 1872) 36—54, 63—76, 79—93 104—16, 128—45, af den poetiske Del 12 større og mindre Digte, hvoraf 7 udenad; af og til Extemporallæsning; desuden har hver Discipel maanedlig læst 30 Sider efter frit Valg. Hele Ankjærs Formlære repeteret.

II Kl. Kapers Læsebog for Mellemlklasserne S. 75

—155, Jürs og Rungs Materialier: S. 81—89.
 Repeteret hele Ankjærs Formlære.

I Kl. Kapers Læsebog for Mellemlklasserne S. 75—131. Jürs og Rungs Materialier: Halvdelen af Stykkerne 56—68; af og til Stil efter samme Bog. Grammatik efter Ankjærs Formlære.

Fbkl. Listovs Elementarbog S. 66—98. Kapers Læsebog for Mellemlklasserne S. 1—27. Jürs og Rungs Materialier: Stykkerne 32—47 med Forbigaaelse af enkelte Sætninger, som mundtlig Stil; i Gjennemsnit 4 skriftlige Stile om Maaneden. Det vigtigste af Ankjærs Formlære.

Engelsk.

VI Kl. Der opgives: Listovs Engl. Reader S. 21—105; af Løkkes Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne S. 147—237 med Forbigaaelse af Versene og af nogle prosaiske Stykker, ialt 23 Sider.

V Kl. Listov, The English Reader S. 1—68, 30 af de danske Stykker. Rosings Grammatik.

Religion.

VI og V Kl. Apostlenes Gjæringer 18—28. Brevet til Philippenserne. Nogle Meddelelser af den nyere Missionshistorie.

IV Kl. Udvalgte Kapitler af Lukas Ev. og Apostl. Gj. (ialt 20) ere gennemgaaede; adskillige Timer ere benyttede til ved Oplæsning af hi-

storske Skildringer at gjøre Klassen be-
kjendt med Kirkens fremragende Personlig-
heder.

- III Kl. Balslevs Katekismus. Assens' mindre Lære-
bog i den bibelske Historie. Nogle Psalmer.
II Kl. Assens' mindre Lærebog i den bibelske Hi-
storie S. 120—177 (Bogen ud). Af Balslevs
Katekismus: Første, anden og tredie Trosarti-
kel og Fadervor. Nogle Psalmer.
I Kl. Balslevs Katekismus: De ti Bud og 1ste Tros-
artikel. Assens' mindre Lærebog i den bi-
belske Historie S. 83—120. Nogle Psalmer.
Fbkl. Assens' mindre Bibelhistorie S. 1—82. Lu-
thers Katekismus. Nogle Psalmer.

Historie.

- VI. Kl. Dimittenderne opgive: Den gamle Historie og
Nordens Historie fra 1513 af efter Thriges Lære-
bøger. Nordens Historie til 1513 og Verdens-
historien i den nyere Tid til 1815 efter Blochs
Lærebog for Realskoler (med Tilføjelser).
Verdenshistorien i Middelalderen og den
nyeste Tid fra 1815 af efter Blochs Lærebog
for de lærde Skoler (med enkelte Forbigaaelser).
V Kl. Den gamle Historie efter Thriges mindre
Lærebog. Middelalderens Historie efter
Blochs Lærebog for Realskoler (med Til-
føjelser).
VI Kl. Efter Blochs Lærebog i Historie til Brug for

Realskoler: Den nyere Historie S. 139—229,
samt Repetition af Nordens Historie.

- III Kl. Efter Blochs Lærebog: Den nyere Historie
S. 1—139.
- II Kl. Blochs Middelalderens Historie S. 95—223
(Bogen ud).
- I Kl. Blochs Oldtidens Historie S. 1—94.
- Fbkl. Efter Blochs „Nordens Historie for Realsko-
ler“: Danmarks Historie og tilsvarende Styk-
ker af Sverrigs og Norges.

Geografi.

- IV Kl. Erslevs Lærebog i den almindelige Geografi
(Nr. 2).
- III Kl. Samme Lærebog: Afrika, Amerika, Australien
og almindelige Betragtninger.
- II Kl. Samme Lærebog: Frankrig, de britiske Øer,
Sydeuropa og Asien.
- I Kl. Samme Lærebog: fra Østeuropa til Sydeuropa.
- Fbkl. Granzows Geografi (Nr. 2): almindelig Over-
sigt over Verdensdelene samt, udførligere,
Danmark og den skandinaviske Halvø.

Mathematik og Regning.

- VI Kl. Dimittenderne opgive: Julius Petersens Arith-
metik og Algebra, Geometri, Trigonometri,
analytisk Geometri og Stereometri.
- V Kl. Julius Petersens Arithmetik og Algebra og

Trigonometri samt analytisk Geometri til Ellipsen. Fire Hjemmeopgaver om Ugen.

- IV Kl. Steens Algebra: Brudne Exponenter, Logarithmer, exponentielle Ligninger, Rækker og Rentesregning, samt Repetition af Proportioner, Potens, Rod, Decimalbrøk og Ligninger. Petersens Geometri fra Arealer indtil Enden. Hele Bogen er repeteret. Skriftlige Øvelser paa Klassen og hjemme.

Til mundtlig Examen opgives: Steens Algebra og Petersens Geometri.

- III Kl. Efter Steens Algebra fra 25₂ til Potens i udvidet Betydning, dernæst Ligningers Oplosning og Anvendelse samt Differensrækker og Kvotientrækker og Tals Delelighed. Julius Petersens Geometri fra 75 til Arealer med Forbigaaelse af Lighedannethed. Mange skriftlige Øvelser paa Klassen og hjemme.

- II Kl. Efter Steens Elementær Arithmetik og Algebra Proportioner, Potens indtil § 10, Rod indtil § 25, samt Ligninger med flere ubekjendte. Petersens Geometri forfra til § 74. Mange skriftlige Øvelser paa Klassen, men ikke hjemme.

- I Kl. Steens Elementær Arithmetik med Undtagelse af Proportioner, Øvelser i Regning med Bogstaver og Tal.

- Fbkl. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne er benyttet til Indøvelse af Brøkgregning og

Reguladetri i hele og brudne Tal. Af og til Hovedregning.

Naturlære.

VI Kl. Den sproglige Afdeling: Schmidts Fysik og Jørgensens Astronomi, med flere Forbigaaelser og Tilføjelser. Til Examen opgives Astronomien og Fysiken i det ved Anordning af 16de Juni 1882 befalede Omfang.

Den math.-naturv. Afd.: Dimittenderne opgive: Den mekaniske Fysik efter Ørsted, Optiken og den kemiske Fysik samt Meteorologien efter Müllers „Grundriss der Fysik“. Af Lysets Interferens er der kun medtaget ganske lidt. Jørgensens Astronomi.

V Kl. Den sproglige Afdeling: Schmidts Fysik S. 1—177. Jørgensens Astronomi indtil det Kopernikanske System.

Den math.-naturv. Afd.: Ørsteds Fysik og Optiken efter Müllers Grundriss.

IV Kl. Efter Schmidts Naturlære §§ 1—31, 113—157. Dog ere de vanskeligste Ting forbigaaede. Jespersens Kemi, som dog ikke opgives til Examen.

III Kl. Efter Schmidts Naturlære §§ 32—117 med enkelte Forbigaaelser.

Geometrisk Tegning.

VI Kl. Planer, givne ved deres Spor. Skæring mellem Legemer og vilkaarlige Planer.

- V Kl. Projektionen af de simpleste Legemer samt deres Skæring med Planer, vinkelrette paa en af Projektionsplanerne.
- III Kl. Der er indøvet de simpleste geom. Konstruktioner, regulære Polygoner.

Naturhistorie.

- IV Kl. Lützens Lærebog i Zoologien Nr. 2 med nogle Forbigaaelser. — Vaupells Botanik med en Del Forbigaaelser.
- III Kl. Samme Lærebøger. Zoologi: fra Edderkopperne Bogen ud. — Botanik: de enkimbladede, nøgenfrøede og blomsterløse Planter, desuden Læren om Plantens S sammensætning og Liv.
- II Kl. Samme Lærebøger. Zoologi: Fiskene, og af Leddyr til Krebsene. — Botanik: de tokimbladede Planter.
- I Kl. Samme Lærebøger. Zoologi: Krybdyrene, Padderne og Fiskene, desuden Mennesket og Indledningen til Hvirveldyrenes Naturhistorie. Botanik: de frikronbladede Planter og af Indledningen saa meget som det er nødvendigt til Forstaaelsen af dem.
- Fbkl. Lützens Lærebog i Zoologien Nr. 2. Pattedyrene og Fuglene.
-

Stipendierne.

For Skoleaaret 1882—83 have

a. Stiftelsens Gratistpladser (fuldstændig Fri-tagelse for Kontingent) været tildelte Disciplene P. G. Christensen, V. Boberg, N. Claussen, A. Mørck, V. Halgreen, H. Andersen, J. Bajer, A. Rasmussen, U. Carstens, G. Münster, Chr. Lunding, V. Holm, Fr. Olsen, N. Nicolaisen og extraordinært (til Oktober Maanedes Udgang) Kn. Hoffmann.

b. de Resenske Gratistpladser J. Jacobsen og M. Schamby.

c. den Rønnenkampske Gratistplads (for en Slesviger) Fr. West.

d. Stiftelsens halve Gratistplads (det aarlige Kontingent 240 Kr.) D. Fabricius, O. Rostrup I. Nansen, A. Hansen, C. Martensen, E. Møller, M. Møller, H. Madsen, H. Nielsen, C. Dragsted, A. Levinsen, V. Rosenstand, O. Krogh, N. C. Hyhn, E. Schebye, G. Lange, E. Qvistgaard, C. Valløe, Ch. v. Meyeren, H. Fensmark, S. Stub, J. Thuesen, Fr. Moltke, Fr. Magius og extraordinært E. Egede, R. Fugl og indtil Nytaar Th. Borries.

Ansøgninger om Gratistpladser for Disciple her i Skolen maa indgives til Stiftelsens Forstander inden hvert Aars 1ste August.

De to **Universitetsstipendier** paa 300 Kroner i tre halvaarlige Portioner have iaar været tillagte Studenterne Fr. Knudsen og G. Frisch.

De to **Meyerske Examens-Præmier**, hver paa 60 Kroner tilkjendtes for Aaret 1882 Disciplene M. Schamby og P. G. Christensen*).

Det **grevelig Moltkeske Skolestipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner, 4 Portioner paa 50 Kr. halvaarlig, uddeltes i December Termin 1882 til Disciplene Chr. Sarauw, I. Nansen, H. Forchhammer, og H. Nielsen.

Det **grevelig Moltkeske Universitetsstipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner (200 Kr. halvaarlig, delt i to eller tre Portioner) blev for December Termin 1882 og Juni Termin 1883 tillagt Studenterne J. Eschen, (en større Portion) og J. Find og H. Jastrau (hver en mindre Portion).

Rejstipendiets Fond. Beløbet, 808 Kroner 60 Øre, indestaar i Sparekassen for Nestved og Omegn.

Overlærer Albert Leths Legat har for Aaret 1883 været tillagt Student G. Frisch.

Peter Eleon Rosenørns Legat (80 Kr.) har for Aaret 1882 været tildelt Discipel N. H. Claussen.

---

*) Desuden tilkjendtes der efter Hovedexamen Discipel V. Halgreen en større og Disciplene O. Krogh, F. Olsen og C. Valløe en mindre Bogpræmie.

De videnskabelige Samlinger.

I Skoleaaret 1882—83 har den naturhistoriske Samling erholdt følgende Tilvæxt:

Ved Kjøb.

En Samling af smukt konserverede Sødyr i Spiritus fra den Zoologiske Station i Neapel (Anthea cereus, Johnst.; Caryophyllia cyathus, Lmx.; Isis elongata, Esper.; Pelagia noctiluca, Per. & Les.; Rhizostoma pulmo, L.; Antedon rosacea, Norman; Cucumaria cucumis, Sars; Halla parthenopeia, A. Costa; Tiedemaunia neapolitana, v. Ben.; Aplysia leporina, D. Ch.; Octopus vulgaris, Lam.; Sepia officinalis, L.; Argonauta argo, L.; Pisa armata, Latr.; Sipunculus nudus, S.; Chætopterus variopedatus, Ren.; Beroe ovata, D. Ch.; Astroides calycularis, Edu; Haliotis tuberculata, L.; Torpedo ocellata (Embryo), Raf.)

Didunculus strigirostris fra Upulu (Samoaøerne.)

Boa constrictor (skeletteret).

Ved Gaver.

Circus æruginosus fra Horsens af Discipel Frantz Jessen.

Sphinx atropos af Rektor Forchhammer.

Alauda arvensis fra Vordingborg af Adjunkt Skeby.

Mygale sp. fra Vestindien af Etatsraad, Professor Steenstrup.

Coronula sp. paa Skind af Balæna boops af samme.

Octopus vulgaris, Lam., uden Lokalitet, af samme.

Sepia elegans fra Middelhavet af samme.

Limulus sp. fra Molukkerne af samme.

Buteo lagopus fra Lønnede Skov ved Gavnø af Discipel Markus Rosenkrantz.

Artibius perspicillatus fra St. Croix af Adjunkt Traustedt.

Vesperugo discolor, ♂ fra Kjøbenhavn af samme.

- Larver af *Hydrophilus piceus* af samme.
- Ommatostrephes todarus* fra Island af samme.
- Acanthias vulgaris*, Unge, fra Frederikshavn af Postmester Dragsted.
- Lophius piscatorius* af samme.
- Hyas sp. med 3 *Sacculina*'er af samme.
- Syngnathus æquoreus* af samme.
- Motella* sp. af samme.
- Stenorhynchus* sp. af samme.
- Sciurus vulgaris* fra Liselund Skove paa Møen af Discipel Palle Rosenkrantz.
- Falco tinnunculus* af Discipel Axel Bergen.
- Larver af *Gastrus equi*, siddende paa et Stykke af en Hestemave, af Dr. phil. Boas.
- Lestris cataractes* ♀ fra Thorshavn af Disciplene Axel og Chr. Bergh.
- Puffinus anglorum* ♂ sammesteds fra af samme.
- Mus sylvaticus* ♀ af Discipel Marius Gad.
- Petromyzon planeri*, fra Susaaen af samme.
- Chelonia* sp., Unge, af Læge Dahlerup.
- Aphrodite aculeata* uden Lokalitet af Discipel Mørch.
- Pennatula* sp. ligel. af samme.
- Syrnium aluco* ♀ af Skovrider Wind.
- Mus flavicollis* fra Falster af Pastor Traustedt.
- Mus agrarius*, sammestedsfra af samme.
- Bikager med Larver og Pupper af Discipel Frederik Fabricius.
- Parus major* ♂ af Discipel Folmer Bachevold.
- Motacilla alba* fra Stevns Fyr af Discipel Anders Hansen.
<i>Turdus viscivorus</i>	}	af samme.
<i>Turdus musicus</i>		
<i>Turdus merula</i>		
<i>Sturnus vulgaris</i>		
<i>Troglodytes parvulus</i>		
<i>Regulus cristatus</i>		
<i>Mus decumanus</i>		

Hypudæus glareolus af Discipel Anders Hansen.

Vanellus cristatus fra Fyen af Discipel Christian Andersen.

Hale, For- og Bagfod af Castor fiber af Tegnelærer Bertelsen

Larver af Galleria mellonella af Adjunkt Zoffmann.

Hyla arboreus af Discipel Gustav Jessen.

Lacerta agilis af Discipel Christian Philipsen.

Lacerta vivipara af Discipel Axel Bergh.

Kranium af Hypudæus amphibius fra en Gravhøi ved Øster
Egitsborg af Discipel Thomas Thomsen.

foruden forskjellige mindre Gaver fra Disciplene Henrik Fens-
mark, Emil Juhl. F. Magius, Martinus Møller, Christian An-
dersen, Rose Fugl, Anders Hansen, Knud Dahl, Axel Dahl,
Henrik Madsen og Hjalmar Nielsen.

Den **fysiske Samling** er i Aarets Løb forøget med

En dynamoelektrisk Maskine fra A. de Méritens, i Paris.

4 elektriske Glødelamper efter Swans System.

Et større Stykke Magniumtraad.

4½ Pund Kviksølv.

Desuden ere enkelte Instrumenter fuldstændig repa-
rerede.

Mønt- og Medaillesamlingen har modtaget som Gaver
antike Mønter af Konsul Løytved i Beirut og Rektor
Forchhammer, moderne Mønter af Student Saugman og Di-
sciplene Dahl og Juel, og en Medaille af Discipel Wenck.

Bibliotheket er siden Juni Maaned f. A. forøget med føl-
gende Bøger og literære Hjælpemidler; de med † mærkede
ere tilsendte Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra
Private.

Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie. Forts. Kbh.
1882—83.

† Aarsberetninger fra det kgl. Geheimearchiv. 4. Forts. Kbh.
1882—83.

† Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Biblio-
thek. Forts. Kbh. 1882 - 83.

Adam Oehlschläger. Et Mindeskrift. Kbh. [1849].
Tvl.

Ahnfelt, P. G., Studentminnen. 1. h. Stockh. 1882. Forts.

* Allgemeine Geschichte der neuesten Entdeckungen in vielen
Gegenden des russischen Reichs und Persien. Bern 1777.
—82. 5 Bd. Tvl.

- Andræ, P., Seneca paa sin Villa ved den appiske Vej. Kbh. 1883.
- Arena, et polemisk-æsthetisk Blad, udg. af P. L. Møller. Nr. 1—6. Kbh. 1843.
- Arkiv for nordisk Filologi. Ved G. Storm. 1. Bd. 1. H. Christ. 1882. Forts.
- * Aymé, J. J., Deportations-Reise. Lpz. 1801.
- Baedæ Historia ecclesiastica gentis Anglorum ed. A. Holder. Freiburg und Tüb. 1882.
- * Baker, H. H., Microscopium. Uebers. von J. L. St. Zürich 1753. Tvl.
- * Barbreck, D. C., Landreise nach Indien. Altona 1796.
- * Bekker, B., Bezauberte Welt. Neu übers. von J. M. Schwager. Lpz. 1781—82. 3 Bd.
- * Bell, J., Reisen von Petersburg in verschiedne Gegenden Asiens. Aus dem Engl. übers. Hamburg 1787.
- * Berzelius, J. J., Die Anwendung des Löthrohrs in der Chemie und Mineralogie. 3. Aufl. Nürnberg 1847. Tvl.
- * Boye, V., Fund af Gjenstande i og ved Søborg Sø. Trykt som Mskr. Kbh. 1882. Fig. Tvl.
- Brandes, G., Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur. Den romantiske Skole i Frankrig. Kbh. 1882.
- , Mennesker og Værker i nyere evropæisk Literatur. Kbhv. 1883.
- Bredal, N. K., Tronfølgen i Sidon. Kbh. 1771.
- Breve fra P. A. Heiberg. Udg. af J. L. Heiberg. Kbh. 1883.
- Broder Russes Historie. 1555. Udg. paany med en Indledning af Chr. Bruun. Kbh. 1868.
- Brun, J. N., Zarine. Et Sørge spil. Kbh. [1772].
- [Bruun, M. C.], Aristokraternes Catechismus. Kbh. 1796.
- * Burkhardt, J. L., Reisen in Syrien und dem Gelobten Lande. Jena 1822.
- Bødtcher, L., Digte, ældre og nye. Kbh. 1856.
- , Sidste Digte, udg. af Th. Smit. Kbh. 1875.
- Calderon de la Barca, P., Den standhaftige Prins. Overs. af A. Richter. Kbh. 1883.
- Calimachi Hymnet Epigrammata. U. Möllendorff recogn. Berol. 1882.
- * Carter, Die Schicksale der Mannschaft des Grosvenor. Aus dem Engl. übers. von K. Sprengel. Berlin 1792.
- Chamisso, A., Peter Schlemihls wundersame Geschichte. Neu herausg. von J. E. Hitzig. Nürnberg (1814). Fig.
- * Charpentier-Cossigny, Reise nach China und Bengalen. Berlin 1811. Tvl.
- Cucheval-Clarigny, M., L'instruction publique en France. Paris 1883.
- Curtius, E., und F. Adler, Olympia und Umgegend. Berlin 1882. Tvl.
- Dahlander, G. R., Elektriciteten. Stockholm 1882.

- Dahlgren, C. F., Samlade arbeten. Stockh. 1847—48. 4 D. i 2 Bd.
- † Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk. 4. R. Litr. D. Nr. 4. Kbh. 1882.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550, udg. ved K. Erslev og W. Møllerup. 2. Halvbd. Kbh. 1882.
- Danske Tractater. 1751—1800. Kbh. 1882.
- Dansk Kirketidende. Forts. Kbh. 1882—83.
- Den nyeste Tids Opfindelser. 1. H. Kbh. 1883. Fig. Tvl. (Opfindelsernes Bog 8. D. 1. H.). Forts.
- * Depons, Reise in Süd-Amerika. Uebers. von Chr. Weyland. Berlin 1808.
- * Der neue Leviathan. Tübingen 1805.
- * Des Freyherrn von Wratislaw Gesandtschaftsreise von Wien nach Konstantinopel. Lpz. 1787. Tvl.
- Det danske geografiske Selskabs Skrifter. Forts. Kbh. 1882—83. 4.
- Deutsche Rundschau. Forts. Berlin 1882—83.
- * Die Fortschritte der Physik, dargestellt von der physikal. Gesellschaft zu Berlin. Berlin 1847—48. 2 Bd.
- * Dodwell, Reise durch Griechenland, herausg. von F. W. Schütz. Zerbst. 1822.
- * Dreyer, J. L., Bidrag til Bestemmelse af Præcessionskonstanter. Kbh. 1882.
- * Duhamel, Lehrbuch der analytischen Mechanik. Deutsh herausg. von O. Schlömilch. 2. Ausg. Lpz. 1858. 2 D. i 1 Bd.
- * Duperron, A., Ostindien in Hinsicht auf Europa. Uebers. von E. G. Küster. Altenburg 1799. 2 Bd.
- Elberling, C., Om Syngestykket „Sovedrikken“. Kbh. 1876.
- * Ellis, W., Zuverlässige Nachricht von der dritten und letzten Reise der Capitains Cook und Clerke. Aus dem Engl. übers. Frankf. und Lpz. 1783. Tvl.
- * Eschels-Kroon, A., Beschreibung der Insel Sumatra. Hamburg 1781. Tvl.
- * Euler, L., Mechanik. Herausgeg. von J. Ph. Wolfers. Greifswalde 1848—53. 2 Bd. Tvl.
- * Ferrières-Sauveboeuf, Reisen in der Türkei, Persien und Arabien. Uebers. von J. R. Forster. Berlin 1791.
- Folgevennen. Forts. Christ. 1882—83.
- * Forchhammer, G., Om Søvandets Bestanddele. Kbh. 1859. Tvl.
- Fra alle Lande. Forts. Kbh. 1882—83.
- * Franklin, W., Bemerkungen auf einer Reise von Bengalen nach Persien. Uebers. von J. R. Forster. Berlin 1795.
- Fr. Halm [E. v. Münch-Bellinghausen], Werke. Wien 1856. 6 D. i 3 Bd.
- Frue Werner. En Novelle af Forfatteren til „Tyrolerfamilien“. Kbh. 1844.
- * Gassenstein, C. H., Das elektrische Licht. Weimar 1859. Tvl.
- Gazeau, M. A., Les Bouffons. Paris 1882. Fig. Tvl.

- George Sand, Mauprat. Nouv. éd. Paris 1877.
 — , Correspondance 1812—1876. I—III. Paris 1882.
- * Geschichte der Reisen, die seit Cook an der Nordwest- und Nordost-Küste von Amerika u. s. w. unternommen worden sind. Aus dem Englischen von G. Forster. 1. Th. Berlin 1792. Tvl.
- Gielsing, F., Om kristelig Opdragelse i Skole og Hjem. Odense 1882.
- Goldschmidt, M., Fortællinger og Virkelighedsbilleder. Ny Samling. Kbh. 1883.
- † Goos, C., Aarvog for Kjøbenhavns Universitet m. m. 1864—71. 3.—5. H. Kbh. 1879—82.
- † — , — 1878—79. Kbh. 1880.
- † — , — 1879—80. Kbh. 1881.
- Granzow, F. C., Geografi Nr. 2. Kbh. 1882. Fig.
- Grundtvig, N. F. S., Poetiske Skrifter, udg. af S. Grundtvig. 3.—4. D. Kbh. 1882.
- Grundtvig og Ingemann. Brevvexling 1821—1859, udg. og indledet af S. Grundtvig. Kbh. 1882.
- Guldberg, A. S., Populære naturvidenskabelige Afhandlinger. Kbh. 1882.
- * Hall, B., Reise an den Küsten von Chili, Peru und Mexico. Jena 1824.
- * Halle, J. S., Gifthistorie des Thier-Pflanzen und Mineralreichs. Berlin 1787.
- Hansen, R., Gamle Minder eller Træk fra Folkets Liv og Tankesæt. Odense 1882.
- Hauch, C., Contrasterne. To dramatiske Digte. Kbh. 1816.
- , Den babiloniske Taarnbygning i Mignature. Kbh. 1830.
- , Carl den femtes Død. Sørgespil i fem Acter. Kbh. 1831.
- , Maastrichts Beleiring. Et Sørgespil i fem Handlinger. Kbh. 1832.
- , Tvende Digtninger. Kbh. 1837.
- , Hamadryaden, et romantisk Eventyr i blandet Form. 2. Udg. Kbh. 1856.
- , Nye Digtninger. Kbh. 1869.
- * H. C. Ørsteds Jordefærd. Kbh. 1851.
- Heiberg, J. L., Litterargeschichtliche Studien über Euklid. Lpz. 1882. Fig.
- Heiberg, Johanne L., Peder Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg. Kbh. 1882. Portræter.
- Heiberg, P. A., Læsning for Publikum Nr. 1—37.
- , En Draabe i det store Hav af Skrifter om Skrivefriheden. Kbh. 1797.
- † Heiberg, V., Om Ovariesvulsten som Complication ved Svangerskab. Kbh. 1881.
- * Heise, A., og K. Barner, Familien Rosenkrantz's Historie. Kbh. 1874—82. 2 Bd. Tvl.

- Helveg, F., Frimenighed og Apostelkirke. 2. D. 2. H. Kbh. 1882.
- * Hennert, C. W., Ueber den Raupenfrass und Windbruch in den kgl. preuss. Forsten 1791—94. 2. Aufl. Lpz. 1798. 4. Tvl.
- Hermes. Nytaarsgave for 1820. Af C. Hauch m. fl. Kbh. 1820.
- * Hodges, W., Reisen durch Ostindien 1781—83. Hamburg 1793. Tvl.
- * Hofman (Bang), N. E., Husdyravlens Grundsætninger. Kbh. 1876.
- * — , Vejledning til Behandling af Dværg-Æble- og Pæretæer. Kbh. 1878.
- * — , Engforbedring paa Hofmansgave. Særtr. Kbh. 1878.
- * Holmes, S., Tagebuch einer Reise nach Sina. Weimar 1805.
- Holst, H. P., Digte. I—II. Kbh. 1840—50.
- , Den lille Hornblæser. 4. Udg. Kbh. 1850.
- * Hornemann, F., Tagebuch seiner Reise von Cairo nach Murzuck. Herausg. von C. König. Weimar 1802. Tvl.
- * Hornemann, J. W., Dansk oconomisk Plantelære. Kbh. 1821—37. 2 Bd.
- Hugo, V., Oeuvres complètes. Poésie V—VI. Roman XII. Philosophie I. Drame III. Actes et paroles I. Paris 1882.
- * Hunter, J., Reise nach Neu-Südwallis. Uebers. von J. R. Forster. Berlin 1794. Tvl.
- Høffding, H., Psykologi i Omrids paa Grundlag af Erfaring. Kbh. 1882.
- ‡ Indbydelsesskrifter til off. Examinere i danske Skoler. 1882.
- † — til off. Examinere i norske og svenske Skoler. 1882.
- Iris. En Samling af Poesie og Prosa. Udg. ved J. C. Hauch. Kbh. 1819.
- [Jacobsen, P. V.], Trolddom. Originalt tragisk Skuespil. Kbh. 1818.
- Jahrbücher für Philologie und Pädagogik. Forts. Lpz. 1882—83.
- Jahrbücher für klassische Philologie. Forts. Lpz. 1882—83.
- Jömsvinga Saga. Utg. af C. af Petersens. Kbh. 1882.
- † Jónassen, J., Ekinokosygdommen belyst ved islandske Lægers Erfaring. Kbh. 1881.
- * Journal de physique théorique et appliquée. Paris 1882.
- Jung, K. E., Der Weltteil Australien. I.—II. Abth. Lpz. 1882—83. Fig. Tvl.
- Kaalund, H. V., Et Foraar. Digte, ældre og nyere. 4. Opl. Kbh. 1876.
- Kalidasa, Skybudet, en indisk Elegi. Metrisk overs. af P. Marcussen. Kbh. 1882.
- Kaper, J., Det højere Skolevæsen i Preussen. Kbh. 1882.

- * Karmarsch, K., Grundriss der mechanischen Technologie. 2. Bd. Hannover 1841.
- Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1883. Kbh. 1883.
- Kinch, J., Ribe Bys Historie og Beskrivelse 1536-1660. 4. H. Odder 1882. Tvl.
- * Kinnaird, J. B., Reisen zur Entdeckung des Quellen Nils Übers. von J. J. Volkmann. Lpz. 1790-91. 5 Bd. Tvl.
- * Kirchhof, G., Untersuchungen über das Sonnenspectrum. 2. Ausg. Berlin 1862. 4. Tvl.
- * Knapp, F., Lehrbuch der chemischen Technologie. Braunschw. 1847. 2. Bd. Fig. Tvl.
- Körner, Th., Sämmtliche Werke. Carlsruhe 1827. 4 Bd.
- Koch. L., Den danske Landsbyskoles Historie til 1848. Kbh. 1882.
- , Den danske Kirkes Historie. 1. H. Kbh. 1883.
- * Kotzebue, O., Neue Reise um die Welt. Weimar 1830. 2 D. i 1 Bd. Tvl.
- * Krick, C., Anleitung zur Differenzialrechnung. 1. Bd. Berlin 1852.
- Kroman, K., Kortfattet Tænke- og Sjølelære. Kbh. 1882.
- , Vor Naturerkjendelse. Kbh. 1883.
- * Krüger, J., Vademecum des praktischen Photographen. 3. Aufl. Lpz. 1858. Fig.
- , Der Apparat des Photographen. Lpz. 1859. Fig.
- Krogh-Tønning, K., Om den ældste kirkelige Apologi over for det græsk-romerske Hedenskabs Tænkning. Christ. 1882.
- * La Loubere, Description du royaume de Siam. 1. D. Amst. 1714. Tvl.
- Larousse, P., Grand dictionnaire universel du XVI siècle. P. XVI. Supplément. Paris 1878. 4. Forf. Portr.
- Lehrpläne für die höheren Schulen. Berlin 1882.
- Lehrs, K., De Aristarchi studiis Homericis. Ed. III. Lips. 1882.
- * Leonhard, K. C., Handbuch der Oryktognosie. Heidelberg 1821. Tvl.
- * Liebig, J., J. C. Poggendorff og F. Wöhler, Handwörterbuch der reinen und angewandten Chemie. Braunschw. 1842-64. 9 Bd. og 1 Suppl. Bd.
- * Liénau, J. F., Darstellung meines Schicksals in Brasilien. Schleswig 1826.
- † Linde, A. C., Meddelelser ang. de lærde Skoler m. m. 1857-1878. 2. H. Kbh. 1882.
- * Lindley, Th., Reise nach Brasilien. Auszugsweise übers. von T. F. Ehrmann. Weimar 1806.
- Lind, H. D., Nyboder og dets Beboere. Kbh. 1882. Tvl.
- Linnström, H., Svenskt Boklexikon 1830-65, 57.-58. h. Stockholm 1881.
- * Lister, M., Naturgeschichte der Spinnen, übers. von F. H. Martini. Quedlinburg und Blankenburg 1778. Tvl.
- * Lundgren, B., Bidrag till kändedomen om Juraformationen på Bornholm. U. St. og A. 4.

- Luthers reformatoriske Skrifter i Udvalg, overs. af J. Kaper. 1. H. 1882. Forts.
- Löffler, J. B., Udsigt over Danmarks Kirkebygninger fra den tidligere Middelalder. Kbh. 1883. Fig.
- * Løwenørn, P., Beskrivelse over den islandske Kyst. Kbh. 1788. 4. Tvl.
- * Madvig, J. N., Tale ved Universitetets Sørgehøitid for Frederik den Syvende. Kbh. 1864.
- * Magazin von merkwürdigen neuen Reisebeschreibungen. 11., 12., 14., 20., 21., 24., 27., 30., 31. Bd. Berlin 1794—1810.
- Mandevilles Rejse, udg. af M. Lorentzen. 3. H. Kbh. 1882.
- * Marcus Valerius Martialis in einem Auszuge, lateinisch und deutsch. Ges. von K. W. Ramler. Lpz. 1787—91. 5 Bd.
- Marquard, J., Das Privatleben der Römer. 2. Th. Lpz. 1882. Fig.
- * Martensen, H., Prædiken holdt Søndagen før Biskop Mynsters Jordefærd. Kbh. 1854.
- * — Ved J. L. Heibergs Jordefærd, Kbh. 1860.
- * — Ved A. S. Ørsteds Jordefærd, Kbh. 1860.
- * — Ved F. C. Sibberns Jordefærd, Kbh. 1872.
- Af mit Levnet. Kbh. 1882.
- * Meddelelser for Landmænd, red. af N. E. Hofman (Bang) Odense 1851—63. 3 Bd.
- Meddelelser fra den botaniske Forening i Kjøbenhavn. Nr. 1. Kbh. Septbr. 1882.
- Meyer, O. E., Die kinetische Theorie der Gase. Breslau 1877.
- * Meyer, S., Om Resection ved Coxitis. Kbh. 1881.
- Mittheilungen der internationalen Polar-Commission. 2—3 H. St. Petersburg 1882.
- * Mohr, F., Lehrbuch der chemisch-analyt. Titrimethode. Braunsch. 1859. 2 D. i 1 Bd. Fig.
- Molière, J. B. P., Oeuvres. Nouvelle édition par E. Despois et P. Mesnard. VII. Paris 1882.
- Monrad, D. G., Den femte Bøn og dens Liv i Kirken indtil Luther.
- * Mynster, Prædiken, holden den 23. Jan. 1848. Kbh. (1848).
- Møller, P. L., Adam Oehlenschläger. Et Erindringsblad. Kbh. 1876.
- * Neue Reise nach Cayenne. Lpz. 1799. Tvl.
- Nicolaysen, N., Langskibet fra Gokstad ved Sandefjord, beskrevet. Krist. 1882. 4. Tvl.
- Nielsen, F., Frimureriet i Norden. Kbh. 1882.
- Statskirke og Frikirke. En historisk Skildring. Kbh. 1883.
- Nielsen, O., Kjøbenhavn i Aarene 1536—1660. 2. D. 1. H. Fig. Tvl.

- * Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur. Krist. 1847—1855. I 7 Bd.
- Novalis [Fr. v. Hardenberg], Schriften. Herausg. von L. Tieck, F. Schlegel und E. Bülow. Berlin 1826—46. 3 D. i 2 Bd. Forf. Portr.
- Nygård, F., P. K. Algreens og Provst J. K. Sørensens Levnedsløb. Nykjøbing p. M. 1883.
- Nyrup, K., Sprogets vilde Skud. Kbh. 1882
- Nørrebo, S., Om Opdragelse af Erkjendelsen. Kbh. 1882.
- Paludan-Müller, F., Trochæer og Jamber. En poetisk Polemik. Kbh. 1837.
- Dryadens Bryllup. Et dramatisk Digt. Kbh. 1844.
- Ungdomskilden. En Fortælling. Kbh. 1865.
- Petermann, A., Geographische Mittheilungen. Forts. Gotha 1882—83. 4.
- † Petersen, O. G., Bicollaterale Karbundter og beslægtede Dannelser. Kbh. 1882. Tvl.
- Petronii Satiræ et liber Priapeorum. Tertium ed. F. Buecheler. Berolini 1882.
- * Pillet, Ansichten von England. Jena 1816.
- Platen, A. v., Gesammelte Werke. Stuttg. und Tüb. 1853—54. 5 D. i 3 Bd.
- * Prætorius, W. C., Geschichte der Insel Minorca. Altona 1781. Tvl.
- * Pratique de l'art de chauffer par le thermosiphon. Paris 1844. Tvl.
- * Promenade durch die Schweiz. Hamb. 1793.
- * Proteus oder das Reich der Bilder. Regensburg 1806.
- Regesta diplomatica historiæ Danicæ. Series II. T. I. Kbh. 1882. 4.
- * Reisen nach Peru, Acadien und Egypten.; aus dem Französ. übers. Göttingen 1751.
- Revue des deux mondes. Forts. Paris 1882—83.
- Riber, H. W., Samlede Digte. Kbh. 1803. 2 Bd. Forf. Portr.
- Ricard, J., L'art de former une bibliothèque. Paris 1883.
- * Riedesel, Briefe auf dieser Reise in America. 2. Aufl. Berlin 1801.
- Rink, H., Om Grønlænderne. Kbh. 1882.
- Om Grønlænderne. Fortsættelse. Kbh. 1882.
- * Rochon, Reise nach Madagaskar und Ostindien. Uebers. von G. Forster. Berlin 1792. Tvl.
- * Rose, G., Handbuch der analytischen Chemie. 2. Aufl. Berlin 1831. 2 Bd.
- Rosenberger, F., Die Geschichte der Physik in Grundzügen. Braunsch. 1882.
- Rosenkilde, C. N., Efterladte Skrifter. Udg. af P. Hansen. Kbh. 1877. 2 Bind. Forf. Portr.
- Rufi Festi Avieni Aratea, ed. A. Breysig. Lips. 1882.

- † Samling af Love og Anordninger m. v. 1881—1885. 2. H. Kbh. 1882.
- Samlinger til Fyns Historie og Topographie. 9. B. 2. H. Odense 1832.
- Samlinger til jydsk Historie og Topographie. Forts. Aalborg 1882—83.
- * Saussure, H. B., Reisen durch die Alpen. Aus dem Französ. übers. Lpz. 1781. 2 D. i 1 Bd. Tvl.
- Sanders, D., Deutsche Sprachbriefe. Berlin 1880.
- * Scharfenberg, A., Die Feuerwerkkunst. Ulm 1843-52. 2 D. i 1 Bd. Fig.
- [Scharling, H.], Moderne Christendom. Kbh. 1859.
- Schellen, H., Die magnet- und dynamo-elektrischen Maschinen. Köln 1882. Fig.
- Scherer, W., Geschichte der deutschen Litteratur. 6. H. Berlin 1882.
- Schlegel, F., Ueber die Sprache und Weisheit der Indier. Heidelb. 1808.
- * Schleisner, P. A., Island undersøgt fra et lægevidenskabeligt Standpunkt. Kbh. 1849. Tvl.
- * Schlömilch, O., Handbuch der algebraischen Analysis. 2. Ausg. Jena 1851. Tvl.
- * — Compendium der höheren Analysis. 1. Bd. 2. Aufl. Braunsch. 1862. Fig.
- * Schmidt-Phiseldk, C. F., Europa und Amerika. Kopenh. 1-20.
- * — Die Politik nachden Grundsätzen der heiligen Allianz. Kopenh. 1822.
- † Schmiegelow, E., Studier over Testis og Epididymis Udviklingshistorie. Kbh. 1882. 4. Tvl.
- * Schnuse, Z. H., Die Grundlehren der ebenen analytischen oder Coordinatengeometrie. Stuttgart 1852. Tvl.
- Schulze, H., Udvalgte Skrifter. 1. H. Krist. 1882. Forts.
- * Sheridan, Th., Jonathan Swifts Leben. Abgekürzt und übers. von Ph. Knigge. Hannover 1795.
- Siofna for Aaret 1802. Udg. af A. Øhlenslæger. Kbh. (1802).
- Smith, C. W., Russisk Literaturhistorie fra Peter den Stores Tid til Begyndelsen af dette Aarhundrede. Kbh. 1882.
- * Smith, S. S., Versuch über die Ursachen der ungleichen Farbe und Gestalt des Menschengeschlechts. Uebers. von F. Th. Kühne. Braunsch. 1790.
- * Sonnini, C. S., Reisen in Ober- und Niederaegypten. Aus dem Französ. 2 Bd. Lpz. und Gera 1800, Tvl.
- * — Reise nach Griechenland und der Türkei. Uebers. von Ch. Weyland. Berlin 1811. Tvl.
- * Spallanzani, L., Voyages dans les deux Siciles et dans quelques parties des Appennins. 2.—4. D. Berne 1795—97. Tvl.

- Steenstrup, J. C., Danske og norske Riger paa de britiske Øer. Kbh. 1882. Tvl.
 — Danelag. Kbh. 1882. Tvl.
- Stoll, H. W., Die Meister der griechischen Litteratur. Lpz. 1878. Tvl.
- * Strumpf, L. F., Die neuesten Entdeckungen der angewandten Chemie. Berlin 1845.
- * Sumarokoff, P., Reise durch die Krimm und Bessarabien 1799. Aus dem Russischen von J. Richter. Lpz. 1802.
- * Tagebuch einer Entdeckungs Reise nach der Südsee 1776—80. Eine Uebersetzung von J. R. Forster. Berlin 1781. Tvl.
- * Taschenbuch. Titelbl. mglr.
- * Texier, J. P., Reise durch Spanien und Portugal. 1. Abth. Hamm 1825.
- Thiele, J. M., Romantiske Dramer. Kbh. 1860.
- Thorláksson, G., Udsigt over de norsk-islandske Skjalde fra 9. til 14. Årh. Kbh. 1882.
- Tidsskrift, Botanisk. Forts. Kbh. 1882—83.
, for Mathematik.	—	—
, for Physik og Chemi.	—	—
, f. pop. Fremst. af Naturv.	—	—
, Historisk.	—	—
, Nordisk for Filologi.	—	—
, Nyt for udenl. theol. Lit.	—	—
, Personalhistorisk.	—	—
, Theologisk.	—	—
, Historisk.	—	Stockh. —
, —	—	Christ. —
, Theologisk.	—	—
- † Tscherning, M., Studier over Myopiens Ætiologi. Kbh. 1882. Tvl.
- Tyrolerfamilien og De tre Haarlokker. To Digtninger udg. af C. Hauch. Kbh. 1840.
- Tønder Nissen, R., De nordiske Kirkers Historie. Udg. af Th. Odland. 1. H. Krist. 1883.
- (Törngren, L. M.), Gymnastik-Reglemente. Med Atlas. 2. uppl. Stockh. 1879.
- Uhland, L., Gedichte. Stuttg. und Tüb. 1845. Forf. Portr.
- Vahl, J., Slægtbog over Afkommet af Christjern Nielsen. 3. H. Kbh. 1882.
- Dansk Bogfortegnelse for Aarene 1869—1880. 19. H. (Sluttet). Kbh. 1882.
- † Valentiner, H., Bidrag til Rumcurvernes Theori. Kbh. 1882.
- Vedel, P., Den ældre Grev Bernstorffs Ministerium. Kbh. 1882.
- Vejviser for Kjøbenhavn og Frederiksberg for 1883. Kbh. 1883.
- Vor Ungdom. Forts. Kbh. 1882—83.
- * Voyage dans les catacombes de Rome. Paris 1810.

- Weinhold, A. F., Physikalische Demonstrationen. Lpz. 1881. Fig. Tvl.
 Weisse, J. P., Populære Forelæsninger over Tiberius og Nero. Krist. 1882. Tvl.
 Wilster, C., Digtninger. Kbh. 1827.
 — Digtninger. Tredie Samling. Kbh. 1840.
 — Digtninger. Nye Samling. Kbh. 1861.
 Winkel Horn, F., N. F. S. Grundtvigs Liv og Gjerning. 1. H. Kbh. 1883. Forts.
 * Ørsted, H. C., og L. Esmarch, Beretning om en Undersøgelse over Bornholms Mineralrige. Kbh. 1820.

Den usædvanlige Tilvæxt, Bibliotheket iaar har faaet, skyldes for en væsentlig Del en Gave, Skolen ifjor under Herlovianermødet modtog af en gammel Discipel, Kaptain Testmann. Gaven bestaar af over 100 Bind, mest naturvidenskabelige Værker og Rejsebeskrivelser.

Skolens Examina

agtes iaar afholdte i følgende Orden.

Skriftlig Afgangsprøve.

Fredag den 15de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse (bekj. Stof); 4—8 Fransk Stil — Beregningsopgave. Lørdag den 16de Juni 8—12 Version — Arithmetisk Udarbejdelse; 4—8 Dansk Udarbejdelse (fri Opgave). Mandag den 18de Juni 8—12 Projektionstegning; 4—8 Geometrisk Udarbejdelse.

Fjerde Klasse, der faar sine Opgaver sendte fra Ministeriet: Fredag den 15de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse; 4—8 Arithmetisk Udarbejdelse. Lørdag den 16de Juni 8—12 Latinsk Stil; 4—8 Geometrisk Udarbejdelse.

Mundtlig Afgangsprøve

(samt delvis Prøve for V, IV, III og II Klasse).

Mandag den 18de Juni.

Kl. 8 IV Matematik Ms.	Kl. 4 Dim. (spr.) Natur- lære Ms.
---------------------------	---

Tirsdag den 19de Juni.

Kl. 8 Dim. Matematik J. P. IV Fransk Mm.	Kl. 12 Dim. (spr.) Natur- lære Ms. 4 Dim. (math.) Natur- lære J. P.
--	---

Onsdag den 20de Juni.

Kl.

8 **Dim.** Latin Fr.**Torsdag den 21de Juni.**

Kl.

8 **Dim.** Græsk Kl.**Fredag den 22de Juni.**

Kl.

3 V Historie Hs.

Lørdag den 23de Juni.

Kl.

8 **Dim.** Historie Hs.

Kl.

3 **Dim.** Tydsk Hf.**Mandag den 25de Juni.**

Kl.

8 **Dim.** Oldnordisk Hf.**Tirsdag den 26de Juni.**

Kl.

8 IV Latin Kl.

Kl.

3 II Historie Ms.

Onsdag den 27de Juni.

Kl.

8 V Naturlære (spr.) Ms.
III Religion E. P.

Kl.

3 V Naturl. (math.) J. P.

Fredag den 29de Juni.

Kl.

8 **Dim.** Fransk Sk.**Lørdag den 30te Juni.**

Kl.

8 **Dim.** Engelsk Hf.

Mandagen den 2den Juli.

Kl.

8 IV Naturhistorie T.

Skolens skriftlige Aarsprøve falder i Dagene fra den 29de Juni til den 2den Juli.

Skolens mundtlige Aarsprøve.**Torsdag den 5te Juli.**

Kl.

8 V Engelsk Hf.
III Historie Ms.
II Fransk Sk.

Kl.

3 III Latin Hs.
II Geometri J. P.
I Geografi T.
Fbkl. Historie E. P.

Fredag den 6te Juli.

Kl.

8 IV Historie Ms.
III Fransk Sk.

Kl.

3 II Religion E. P.
I Naturhistorie T.
Fbkl. Dansk Mr.

Lørdag den 7de Juli.

Kl.

8 V Latin Br.
III Græsk Hs.
IV og III Naturlære Sk.

Kl.

3 II Arithm. J. P.
I Fransk Mr.
Fbkl. Naturhistorie T.

Mandag den 9de Juli.

Kl.,

8 V Græsk Fr.
IV Mathematik J. P.
III Naturhistorie T.
I Tydsk Mr.

Kl.

3 II Geografi T.
I Religion E. P.
Fbkl. Fransk Mr.

Tirsdag den 10de Juli.

Kl.	Kl.
8 IV Tydsk Br.	3 III Geometri J. P.
III Geografi T.	II Latin Br.
I Dansk E. P.	I Historie Hf.
	Fbkl. Tydsk Mr.

Onsdag den 11te Juli.

Kl.	Kl.
8 V Oldnordisk Hf.	3 II Naturhist. T.
IV Græsk Hs.	I Latin Kl.
III Arithm. J. P.	Fbkl. Geografi E. P.

Torsdag den 12te Juli.

Kl.	Kl.
8 V Fransk Sk.	3 II Tydsk Mr.
IV Geografi T.	I Mathm. J. P.
III Tydsk Hf.	Fbkl. Religion E. P.

Fredag den 13de Juli bekjendtgjøres Udfaldet af Censuren for samtlige Klasser, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse om Eftermiddagen Kl. 5.

Lørdag den 14de Juli bliver Prøve af Aspiranter til første og Forberedelsesklassen.

Søndag den 19de August Kl. 12 maa de nyoptagne Disciple være paa Herlufsholm. De ældre Disciple give Møde i Løbet af Eftermiddagen. Mandag den 20de til sædvanlig Tid begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes
Disciplenes Forældre og Værger, saavelsom Enhver,
der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Joh. Førchhammer.

